Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sammelhandschrift - Cod. Lichtenthal 7

Langton, Stephen

Frankreich (?), [13. Jh.]

Levitikus

urn:nbn:de:bsz:31-35356

Visual Library

die nūsis ēē sabbū memoriale. De oleo
offerendo. De panibȝ .xii. De sacrificiū dnī
iure ppetuo. De clm pocło. Sex ānis seres
agrū tuū. Iubelei anno. De pecunia frī
n̄ danda cū usuris. Si paupertate cōpulsus
uendiderit se frī tuo cū opprimes sinuite famu
loꝝ. Seruus & ancilla sint uob̄ de natio
nibȝ. Vbi d̄ si ī pceptis meis ābulaueritis. da
bo uob̄ pluuias tpib̄ suis. Vbi d̄ ponā tab̄
naclm ī medio uri. & nō abiciet uos aīa
mea. Vbi dic̄ si nō audieritis me neqꝫ fe
ceritis oīa mandata mā. Vbi d̄ corripiam
uos .vii. plagis. Vbi d̄ ho qui uotū fecerit
a uicesimo usqꝫ ad sexagesimū ānū dabit
.l. syclos argēti. Vbi dicit ho si uouerit do
mū suā & sc̄ificauerit dnō. Primogenita
q̄ ad dnm ptinent. De decimis reddēndis.

Incipit Leuiticus.

VOCAVIT autē dn̄s moy
ysen & locutus ē ei de taber
naculo testimonii dicens.
Loquere filiis isrl̄ & dices
ad eos. Homo q̄ obtulerit ex
uobis hostiam dnō de pe
coribȝ .i. de bubȝ & ouibȝ
offerens uictimas. si holocaustū fuerit eius obla
tio ac de armēto masculū īmaculatū offeret
ad hostiū tabnaculi testimonii ad placan
dū sibi dnm. ponetqꝫ manus sup caput
hostie & acceptabilis erit. atqꝫ ī expiatio
nē eius pficiens. īmolabitqꝫ uitulū coram
dnō. & offerent filii aaron sacerdotis sanguinē
eius fundentes sup altaris circuitū. q̄ ē ante
hostiū tabnaculi. detractaqꝫ pelle hostie.
artus ī frusta cōcident. & subicient ī altari
ignē strue lignoꝝ ante cōposita. & mēbra
que cesa sunt desup ordinantes. caput uidelȝ
& cuncta que adhērent iecori. intestinis et
pedibȝ lotis aqua. adolebitqꝫ ea sacerdos sup
altare ī holocaustū & suauē odorē dnō. Qđ
si de pecoribȝ oblatio ē. de ouibȝ siue de ca
pris. holocaustū āniculū & absqꝫ macula
offeret īmolabitqꝫ ad latus altaris q̄ respicit
ad aquilonē coram dnō. Sanguinē u̇o illi fun
dent sup altare pcircuitū filii aaron. diuidetqꝫ
mēbra caput & oīa que adhērent iecori &
īponent sup ligna quibȝ subiciendus ē ignis.
intestina u̇o & pedes lauabunt aqua. & obla
ta oīa adolebit sacerdos sup altare ī holocau
stū & odorem suauissimū dnō. Sin autē
de auibȝ holocausti oblatio fuerit dnō de
turturibȝ & pullis columbe. offeret eā sacerdos
ad altare & retorto ad collū capite ac rup
to uulneris loco decurrere faciet sanguinem
sup crepidinē altaris. uesiculā u̇o gutturis
& plumas piciet pp̄e altare ad orientalē
plagam. ī loco inquo cineres effundi solēt.
cōfringetqꝫ ascellas eius & nō secabit nec ferro
diuidet eam. & adolebit sup altare lignis
igne supposito. holocaustū ē & oblatio sua
uissimi odoris dnō. Anima cū obtulerit
oblonē sacrificii dnō. simila erit eius oblatio.
fundetqꝫ sup eam oleū. & ponet thus. ac
deferet ad filios aaron sacerdotis. Quoꝝ unus
tollet pugillū plenū simile & olei ac to
tū thus. & ponet memoriale sup altare
ī odorem suauissimū dnō. Qđ autē reli
quū fuerit de sacrificio. erit aaron & filioꝝ
eius scm̄ scōꝝ de oblonibȝ dnī. Cū autē ob
tuleris sacrificiū coctū in clybano. de simila.
panes s. absqꝫ fermento cōspsos oleo. & lagā
na oleo azima oleo lita. Si oblatio tua fu
erit de sartagine simile conspse oleo. et
absqꝫ fermento. diuides eam minutatī &
fundes sup oleū. Sin autē de craticula sacri
ficiū. eque simila oleo conspgetur. quam
offerens dnō. trades manibȝ sacerdotis. Qui
cū obtulerit eā. tollet memoriale de sac
ficio & adolebit sup altare ī odorē suaui
tatis dnō. Quicquid autē reliquū fuerit. erit
aaron & filioꝝ eius scm̄ scōꝝ de oblonibȝ
dnī. Omnis oblo que offertur dnō absqꝫ fer
mento fiet. nec quicquā fermenti ac mellis ad
olebitur in sacrificio dnī. primicias tm̄ eo
rū offeretis & munera sup altare u̇o nō ponē
tur in odorē suauitatis. Quicquid obtuleris
sacrificii sale condies. nec auferes sal federis
dnī dei tui de sacrificio tuo. in omni oblone
offeres sal. Sin autē obtuleris munus primici
arū frugū tuarū corā dnō de spicis adhuc
uirentibȝ. torres eas igni & confringes
ī morē farris. & sic offeres primicias tuas
dnō. fundes sup oleū. & thus īponens. q̄
oblatio dnī ē. de qua adolebit sacerdos ī
memoriā muneris ptem farris fracti. et
olei ac totū thus. Quod si hostia pacificoꝝ fue
rit eius oblatio & de bubȝ uoluerit offer
re marē siue feminā ī macula offeret
coram dnō. ponetqꝫ manū sup caput ui
ctime sue. que īmolabitur ī introitu tab
naculi. fundentqꝫ filii aaron sacerdotis
sanguinē pcircuitū altaris. & offerent de

De holocausto et modo offerendi.

De sacrificiis pacificorum et salutaribus

II De oblatione simile

sartagine patella
De oblatione panis

III

hostia pacificoꝝ in oblōne dn̄o. Adipē qui
opit uitalia & quicq̄d pinguedinis intrinse
cus est. Duos renes cū adipe quo teguntur
ilia & reticulū iecoris. cū renunculis. adole
buntq; ea sup altare ī holocaustū lignis ig
ne supposito ī oblōne suauissimi odoris dn̄o.
Si u° de ouib; fuit ei oblatio & pacificorū
hostia. siue masculū siue feminā obtulit
īmaculata erit. Si agnū obtulit corā do
mino. ponet manū sup caput uictime sue
que īmolabitur ī uestibulo tabnaculi te
stimonii. fundentq; filii aaron sanguinē
ei p altaris circuitū. & offerent de pacifi
coꝝ hostia sacrificiū dn̄o. Adipē & caudam
totā cū renib; & pinguedinē que opit uē
trem atq; uniūsa uitalia utrūq; renun
culū cū adipe qui est iuxta ilia reticulū
q; iecoris cū renunculis. Et adolebit ea sacer
dos sup altare ī pabulū ignis & oblōnis do
mini. Si capra fuit eius oblatio & obtulit
eā dn̄o. ponet manū suā sup caput ei & im
molabitq; eam ī introitu tabernaculi testi
monii. Et fundent filii aaron sanguinē
ei p altaris circuitū. tollentq; ex ea ī pabulū ig
nis dn̄ici. adipē q° opit uentrē. & q° tegit u
niūsa uitalia. Duos renunculos cū reticulo
q° est sup eos iuxta ilia & arunā iecoris cū
renūculis. adolebitq; ea sacerdos sup altare ī
alimoniā ignis. & suauissimi odoris. Omnis
adeps dn̄i erit iure ppetuo. ī generationib; &
cunctis habitaculis uris. Nec adipē nec san
guinē omnino comedetis. Locutusq; ē dn̄s ad
moysen dicens. Loquere filiis isrl. Anima cū
peccauit p ignorantiā & de uniūsis man
datis dn̄i que pcepit ut n̄ fierent quippi
am fecerit. Si sacerdos qui est unctus pec
cauit delinquere faciens ppłm. offeret p
pccō suo uitulū īmaculatū dn̄o. & addu
cet illū ad hostiū tabnaculi testimonii co
ram dn̄o. Ponetq; manū sup caput ei & ī
molabit eū dn̄o. hauriet q° de sanguine ui
tuli. inferens illū ī tabnaculū testimonii.
Cūq; intinxerit digitū ī sanguine aspget eū
septies corā dn̄o. contra uelū sanctuarii. ponet
q; de eodem sanguine sup cornua altaris
thimiamatis gratissimi dn̄o q° ē in tabna
culo testimonii. Omnē aūt reliquū san
guinē fundet ī basim altaris holocau
sti ī introitu tabnaculi. Et adipē uituli of
feret p pccō. tā eū qui opit uitalia. quam
omnia que intrinsecus sunt. duos renunculos

Q° de hostia p pccō

C IIII

Q° de pccō sacerdot(is)

Et de absolutione peccatorum

& reticulū q° ē sup eos iuxta ilia. & adipē
iecoris cū renunculis sicut offertur de uitu
lo hostie pacificoꝝ. & adolebit ea sup altare
holocausti. pellem u° & omnes carnes cū capi
te & pedib; & intestinis & fimo. & reliquo cor
pore efferet extra castra in locū mundū. ubi
cineres effundi solent. incendetq; ea sup ligno
rū struem que ī loco effusoꝝ cinerum crema
buntur. Quod si omnis turba filioꝝ isrl ignorau
erit & p inpiciam fecit q° contra mandatū
dn̄i est & postea intellexerit pccm suū. offeret
uitulū p pccō. adducetq; eū ad hostiū taber
naculi. & ponent seniores ppli manus super
caput eius coram dn̄o. Immolatoq; uitulo in
cōspectu dn̄i inferet sacerdos qui unctus ē de
sanguine ei in tabnaculum testimonii. Tincto
digito aspgens contra uelū. ponetq; de eode
sanguine ī cornib; altaris q° ē coram dn̄o in ta
bnaculo testimonii. Reliquū aūt sanguinē
fundet iuxta basim altaris holocaustoꝝ q°
est in hostio tabnaculi testimonii. omnē
q; eius adipem tollet & adolebit sup altare
sic faciens & de hoc uitulo quomodo fecit & p
ius. & rogante p eis sacerdote ppicius erit dn̄s.
Ipm aūt uitulū efferet extra atq; cōburet si
cut & priorē uitulū. quia p pccō ē multitudinis.
Si peccauit princeps & fecerit unū ex pluribus per
ignorantiā q° dn̄i lege phibetur & postea
intellexerit pccm suū. offeret hostiam dn̄o.
hyrcū de capris īmaculatū. ponetq; manū
suam sup caput eius. Cūq; imolauit eū ī
loco ubi solet mactari holocaustū corā dn̄o.
quia p pccō est. tinguet sacerdos digitū ī san
guine hostie p pccō tangens cornua altaris
holocausti. & reliquū fundens ad basim eius.
Adipem u° adolebit sup sicut ī uictimis paci
ficoꝝ fieri solet. rogabitq; pro eo & p pccō ei ac
dimittetur ei. Quod si peccauit anima p ignoran
tiam de pplo terre ut faciat quicq̄ ex his q° ī
lege dn̄i phibentur. atq; delinquat. & cogno
uit pccm suū offeret capram īmaculatā.
ponetq; manū sup caput hostie que p pccō est
& īmolabit eam ī loco holocausti. tolletq; sa
cerdos de sanguine in digito suo. & tangens
cornua altaris holocausti. reliquū fundet
ad basim ei. Omnē aūt auferens adipē sic
auferri solet de uictimis pacificoꝝ adole
bit sup altare ī odorem suauitatis dn̄o. ro
gabitq; pro eo. & dimittetur ei. Sin aūt de pe
corib; obtulit uictimā p pccō. ouē s. īmacu
latam. ponet manū sup caput ei & īmo

De pccō sy nagoge

De pccō prin cipis

De pccō aīe

labit eam in loco ubi solent holocaustorum ho
stie cedi. sumetque sacerdos de sanguine eius digito
suo et tangens cornua altaris holocausti reli
quum fundet ad basim eius. Omnem quoque auferens ad
ipem sicut auferri solet adeps arietis. qui
immolatur pro pacificis cremabit super altare in
incensum domini. rogabitque pro eo et pro peccato eius et di
mittetur ei. C. V Si peccaverit anima et audierit vocem
iurantis testisque fuit quod aut ipse vidit aut
conscius est. nisi indicaverit portabit iniquitatem
suam. Anima que tetigerit aliquid immundum sive
quod occisum est a bestia. aut per se mortuum vel quodlibet
aliud reptile et oblita fuerit immunditie sue.
rea est et deliquit. Et si tetigerit quicquam de in
mundicia hominis iuxta omnem impuritatem qua
pollui solet. oblitaque cognoverit postea sub
iacebit delicto. Anima que iuraverit et protulerit
labiis suis ut vel male quid faceret vel bene et id ipsum
iuramento et sermone firmaverit. oblitaque postea
intellexerit delictum suum. agat penitentiam pro peccato
et offerat agnam de gregibus sive capram. ora
bitque pro ea sacerdos et pro peccato eius. Sin autem non
potuerit offerre pecus. offerat duas turtures
vel duos pullos columbarum domino. unum pro peccato et
alterum in holocaustum. dabitque eos sacerdoti qui
primum offerens pro peccato. retorquebit caput eius
ad pennulas. ita ut collo hereat et non penitus ab
rumpatur. et asperget de sanguine eius parietem alta
ris. Quicquid autem reliquum fuerit faciet distilla
re ad fundamentum eius quia pro peccato est. Alterum vero
adolebit in holocaustum ut fieri solet. rogab
itque pro ea sacerdos et pro peccato eius. et dimittetur ei.
Quod si non quiverit manus eius offerre duos
turtures vel duos pullos columbe. offeret pro peccato
simile partem ephi decimam. Non mittet in
eam oleum nec thuris aliquid imponet quia pro
peccato est. tradetque eam sacerdoti. qui plenum
ex toto pugillum hauriens cremabit super altare
in monimentum eius qui obtulit rogans pro illo
et expians. reliquam vero partem ipse habebit in mu
nere. Locutusque est dominus ad moysen dicens. Ani
ma si prevaricans cerimonias per errorem in his
que domino sunt sanctificata peccaverit. offeret pro
delicto suo arietem immaculatum de gregibus. qui
emi potest duobus syclis. iuxta pondus sanctua
rii. ipsumque quod intulit dampni restituet. Et
quintam partem ponet super tradens sacerdoti. qui
rogabit pro eo offerens arietem. et dimittetur
ei. Anima si peccaverit per ignorantiam feceritque unum
ex his. que domini lege prohibentur et peccati rea in
tellexerit iniquitatem suam. offeret arietem in
maculatum de gregibus sacerdoti. iuxta mensuram esti
mationemque peccati. Qui orabit pro eo quia nesci
ens fecit. et dimittetur ei. quia per errorem deli
quit in domino. Locutusque dominus ad moysen dicens. C. VI
Anima que peccaverit et contempto domino negaverit de
positum proximo suo. quod fidei eius creditum fuerat
vel vi aliquid extorserit. aut calumniam fecerit.
sive rem perditam invenerit. et infitians insuper peiera
verit. et quodlibet aliud ex pluribus fecerit in quibus
peccare solent homines. convicta delicti. red
det omnia que per fraudem voluit obtinere. in
tegra. et quintam insuper partem domino cui dampnum in
tulerat. Pro peccato autem suo offeret arietem immacu
latum de grege. et dabit eum sacerdoti iuxta esti
mationem mensuramque delicti. qui rogabit
pro eo coram domino. et dimittetur illi pro singulis que
faciendo peccavit. Locutusque est dominus ad moy
sen dicens. Precipe aaron et filiis eius. Hec est
lex holocausti. Cremabitur in altari tota noc
te usque mane. Ignis ex eodem altari erit. Ve
stietur sacerdos tunica et feminalibus lineis tol
letque cineres. quos vorans ignis exussit et po
nens iuxta altare spoliabitur prioribus vesti
mentis. indutusque aliis efferet eos extra castra et
in loco mundissimo usque ad favillam consumi fa
ciet. Ignis autem in altari semper ardebit quem
nutriet sacerdos subiciens ligna mane per sin
gulos dies. et imposito holocausto desuper adole
bit adipes pacificorum. Ignis iste est perpetuus qui
numquam deficiet in altari. Hec est lex sacrificii et
libamentorum que offerent filii aaron coram do
mino et coram altari. Tollet sacerdos pugillum si
mile que conspersa est oleo et totum thus quod super
similam positum est. adolebitque illud in altari in mo
nimentum odoris suavissimi domino. Reliquam autem
partem simile comedet aaron cum filiis suis
absque fermento. et comedet in loco sanctuarii tab
naculi. Ideo autem non fermentabitur quia pars eius
in domini offertur incensum. Sanctum sanctorum erit sicut
pro peccato atque delicto. Mares tantum stirpis aaron co
medent illud. Legitimum atque sempiternum erit
in generationibus vestris de sacrificiis domini. Omnis qui
tetigerit illa sanctificabitur. Et locutus est dominus ad mo
ysen dicens. Hec est oblatio aaron et filiorum eius.
quam offerre debent domino. in die unctionis
sue. Decimam partem ephi offerent simile in
sacrificio sempiterno. Medium eius mane et medi
um eius vespere. que in sartagine oleo conspersa frin
getur. Offeret autem eam calidam in odorem sua
vissimum domino. Sacerdos qui patri iure successe
rit. et tota cremabitur in altari. Omne enim

Digne iugi et eius incentivum

sacrificium sacerdotum igne consumetur. nec quisquam
comedet ex eo. Locutus est dominus ad moysen di
cens. Loquere aaron et filiis eius. Ista est lex
hostie pro peccato. In loco ubi offertur holocaustum
immolabitur coram domino. Sanctum sanctorum est. Sacerdos
qui offeret comedet eam in loco sancto in atrio ta
bernaculi. Quicquid tetigerit carnes eius sanctificabi
tur. Si de sanguine illius uestis fuerit aspersa.
lauabitur in loco sancto. uas autem fictile in quo
cocta est confringetur. Quod si uas eneum fuerit
defricabitur et lauabitur aqua. Omnis mascu
lus de genere sacerdotali uescetur carnibus eius.
quia sanctum sanctorum est. hostia enim que ceditur pro peccato cuius
sanguis infertur in tabernaculum testimonii
ad expiandum in sanctuario non comedetur. sed combu
retur igni. hec quoque lex hostie pro delicto.
sancta sanctorum est. Idcirco ubi immolabitur holocaustum
mactabitur et uictima pro delicto. sanguis
eius per gyrum fundetur altaris. Offerent ex ea cau
dam et adipem qui operit uitalia. duos reni
culos et pinguedinem que iuxta ilia est reticu
lumque iecoris cum reniculis. et adolebit ea sa
cerdos super altare. incensum est domini pro delicto.
Omnis masculus de sacerdotali genere in loco sancto
uescetur his carnibus. quia sanctum sanctorum est. Sicut pro peccato
offertur hostia. ita et pro delicto. utriusque hostie
est lex una erit. ad sacerdotem qui eam obtulerit
pertinebit. Sacerdos qui offeret holocausti
uictimam habebit pellem eius. et omne sacrificium si
mile quod coquitur in clybano. et quicquid in cra
ticula uel in sartagine preparatur. eius erit sa
cerdotis a quo offertur. siue oleo conspersa siue
arida fuerint. cunctis filiis aaron equa mensu
C VII ra per singulos diuidetur. Hec est lex hostie pa
cificorum que offertur domino. Si pro gratiarum actione
fuerit oblatio. offerent panes absque fermento
conspersos oleo et lagana azima uncta oleo.
coctamque similam et collyridas olei admixtione
conspersas. Panes quoque fermentatos cum hostia
gratiarum que immolatur pacificis. ex quibus unus
pro primiciis offeretur domino. et erit sacerdotis qui fun
det hostie sanguinem. cuius carnes comedentur
eadem die nec remanebit ex eis quicquam ex eis
usque mane. Si uoto uel sponte quisquam ob
tulerit hostiam. eadem similiter die edetur. Sed et si quid
in crastinum remanserit. uesci licitum est. Quicquid
autem tercius inuenerit dies ignis absumet. Et si
quis de carnibus uictime pacificorum die tercia
comederit. irrita fiet oblatio nec proderit offe
renti. Quin potius quecumque anima tali se edulio
contaminauerit preuaricationis rea erit. caro

no ɔ sacto custar

De esu adipis et sanguinis prohibite

que aliquid tetigerit immundum non comedetur
sed comburetur igni. qui fuerit mundus uescetur
ea. Anima polluta que ederit de carnibus
hostie pacificorum que oblata est domino peribit
de populis suis. Et que tetigerit immundiciam hominis
uel iumenti siue omnis rei que polluere potest.
et comederit de huiuscemodi carnibus interibit de populis
suis. Locutusque est dominus ad moysen dicens. Loquere
filiis israel. Adipem bouis et ouis et capre non
comedetis. Adipem cadaueris morticini et eius
animalis quod a bestia captum est habebitis in usus ua
rios. Si quis adipem qui offerri debet in incen
sum domini comederit. peribit de populo suo. Sangui
nem quoque omnis animalis non sumetis in cibum. tam
de auibus quam de pecoribus. Omnis anima que ede
rit sanguinem peribit de populis suis. Locutusque est
dominus ad moysen dicens. Loquere filiis israel. Qui
offert uictimam pacificorum domino. offerat simul
et sacrificium id est libamenta eius. tenebit manibus
adipem hostie et pectusculum. Cumque ambo ob
lata domino consecrauerit tradet sacerdoti. qui ado
lebit adipem super altare. pectusculum autem erit
aaron et filiorum eius. Armus quoque dexter de pacifico
rum hostiis cedet in primicias sacerdotis. Qui ob
tulerit sanguinem et adipem filiorum aaron. ipse
et habebit armum dextrum in portione sua. Pec
tusculum enim eleuationis et armum separatio
nis tuli a filiis israel. de hostiis eorum pacificis.
et dedi aaron sacerdoti. ac filiis eius. lege perpe
tua ab omni populo israel. Hec est unctio aaron et
filiorum eius in cerimoniis domini. die qua ob
tulit eos moyses ut sacerdotio fungerentur.
et que precepit dari eis dominus a filiis israel religi
one perpetua in generationibus suis. Ista est lex
holocausti et sacrificii pro peccato atque delicto.
et pro consecratione et pacificorum uictimis. quas
constituit dominus moysi in monte synai.
quando mandauit filiis israel. ut offerrent ob
lationes suas domino in deserto synai. Locutus C VIII
que est dominus ad moysen dicens. Tolle aaron cum
filiis suis uestes eorum et unctionis oleum. ui
tulum pro peccato. duos arietes canistrum cum azimis.
et congregabis omnem cetum ad hostium taberna
culi. Fecit moyses ut dominus imperauerat. congre
gataque omni turba ante fores tabernaculi. Iste est
sermo quem iussit dominus fieri. Statimque aaron
et filios eius. cumque lauisset eos uestiuit pon
tificem subucula linea accingens eum balteo
et induens tunica iacinthina. et desuper hu
merale imposuit. Quod astringens cingulo
aptauit rationali. in quo erat doctrina et ueritas.

De consecratione summi sacerdotis et minorum

de constitutione offerendi eius data

Cidarim quoque texit caput. et super eam contra
frontem posuit laminam auream consecratam in sanc-
tificatione sicut preceperat ei dominus. Tulit et unc-
tionis oleum quo linivit tabernaculum cum omni
suppellectili sua. Cumque sanctificans aspersisset alta-
re septem vicibus. unxit illud et omnia vasa eius.
labrumque cum basi sua sanctificavit oleo. quod fun-
dens super caput aaron. unxit eum et consecra-
vit. Filios quoque eius vestivit oblatos tu-
nicis lineis. et cinxit baltheo. imposuitque mi-
tras. ut iusserat dominus. Obtulit et vitulum pro
peccato. Cumque super caput eius imposuissent aaron et
filii eius manus suas immolavit eum. hauri-
ens sanguinem et intincto digito tetigit cor-
nua altaris per gyrum. Quo expiato et sanctificato.
fudit reliquum sanguinem ad fundamentum eius.
Adipem autem qui erat super vitalia. et reticu-
lum iecoris. duosque reniculos cum arvinulis suis.
adolevit super altare. Vitulum cum pelle carnibus
et fimo. cremans extra castra. sicut preceperat dominus.
Obtulit et arietem in holocaustum. super cuius caput
cum imposuissent aaron et filii eius manus suas im-
molavit eum. et fudit sanguinem eius super altare
per circuitum. Ipsumque arietem in frusta concidens.
caput eius et artus et adipem adolevit igni.
lotis prius intestinis et pedibus totumque simul
arietem incendit super altare. eo quod esset holocau-
stum suavissimi odoris domino. sicut preceperat ei.
Obtulit et arietem secundum in consecratione
sacerdotum. posueruntque super caput illius aaron
et filii eius manus suas. Quem cum immolasset
moyses. sumens de sanguine tetigit extremum
auricule dextre aaron et pollicem manus eius
dextre similiter et pedis. obtulit et filios aaron.
Cumque de sanguine arietis immolati tetigisset ex-
tremum auricule singulorum dextre et pollices ma-
nus ac pedis dextri reliquum fudit super altare
per circuitum. Adipem vero et caudam omnemque pingue-
dinem que operit intestina. reticulumque iecoris.
et duos renes. cum adipibus suis. et armum dex-
trum separavit. Tollens autem de canistro azimo-
rum. quod erat coram domino. panem absque fermento.
et collirida conspersam oleo. laganumque posuit
super adipes et armum dextrum tradens simul
omnia aaron et filiis eius. Qui postquam levaverunt
ea coram domino rursum suscepta de manibus eorum
adolevit super altare holocausti eo quod consecratio-
nis esset oblatio. in odorem suavitatis sacrificii
domini. Tulit et pectusculum elevans illud coram
domino de ariete consecrationis in partem suam. sicut pre-
ceperat ei dominus. Assumensque unguentum et sanguinem

✝ no de oblatione et absolutione peccatorum

qui erat in altari. aspersit super aaron et vestimen-
ta eius et super filios illius ac vestes eorum. Cumque
sanctificasset eos in vestitu suo. precepit eis
dicens. Coquite carnes ante fores tabernaculi
et comedetis eas ibi. Panes quoque consecra-
tionis edite qui positi sunt in canistro sicut
precepit michi dominus dicens. Aaron et filii eius come-
dent eos. Quicquid autem reliquum fuerit de carne
et panibus ignis absumet. De hostio quoque taberna-
culi non exibitis septem diebus. usque ad diem quo com-
plebitur tempus consecrationis vestre. Septem enim
diebus finitur consecratio. sicut et impresentiarum factum est.
ut ritus sacrificii compleretur. Die ac nocte
manebitis in tabernaculo observantes custodias
domini ne moriamini. sic enim michi preceptum est. Fece-
runtque aaron et filii eius cuncta que locutus est
dominus per manum moysi. Facto autem octavo die. vo-
cavit moyses aaron et filios eius. ac maiores
natu israel. dixitque ad aaron. Tolle de armen-
to vitulum pro peccato. et arietem in holocaustum utrum-
que immaculatos. et offer illos coram domino. et ad
filios israel loqueris. Tollite hyrcum pro peccato et vi-
tulum atque agnum anniculum. et sine macula in
holocaustum bovem. et arietem pro pacificis. et immo-
late eos coram domino. in sacrificio singulorum similam
oleo conspersam offerentes. hodie enim dominus appa-
rebit vobis. Tulerunt ergo cuncta que iusserat
moyses. ad hostium tabernaculi. ubi omnis mul-
titudo cum staret. ait moyses. Iste est sermo quem
precepit dominus. facite. et apparebit vobis gloria eius.
Dixitque ad aaron. Accede ad altare. et immola
pro peccato tuo. Offer holocaustum et deprecare pro te et
pro populo. Cumque mactaveris hostiam populi. ora pro eo si-
cut precepit dominus. Statimque aaron accedens ad
altare. immolavit vitulum pro peccato suo. cuius san-
guinem obtulerunt ei filii sui. In quo tingens
digitum tetigit cornua altaris. et fudit resi-
duum ad basim eius. adipemque et reniculos ac re-
ticulum iecoris. que sunt pro peccato adolevit super
altare sicut preceperat dominus moysi. Carnes vero et
pellem eius extra castra combussit igni. Immola-
vit et holocausti victimam. Obtuleruntque filii
sui sanguinem eius. quem fudit per altaris circu-
itum. ipsam etiam hostiam in frusta concisam. cum capi-
te et membris. singulis obtulerunt. Que omnia
super altare cremavit igni. lotis prius aqua intesti-
nis et pedibus. Et pro peccato offerens populi macta-
vit hyrcum. expiatoque altari fecit holocaustum
addens in sacrificio libamenta. que pariter offeruntur.
et adolens ea super altare absque cerimoniis ho-
locausti matutini. Immolavit et bovem atque

C IX

de prima oblatione sacerdotis et igne dato de sublimi

Thema hoc de novo sacerdote

de discretione ciborum

arietem hostias pacificas populi. Obtuleruntque ei fi
lii sanguinem. quem effudit super altare in circui
tu. adipes autem bovis et caudam arietis reni
culosque cum adipibus suis. et reticulum iecoris.
posuerunt super pectora. Cumque cremati essent adi
pes in altari. pectora eorum et armos dextros
separavit aaron. elevans coram domino. sicut preceperat
moyses. et tendens manum contra populum benedi
xit eis. Sicque completis hostiis pro peccato et holocau
stis et pacificis descendit. Ingressi autem moyses
et aaron tabernaculum testimonii. et deinceps
egressi benedixerunt populo. Apparuitque populo gloria
domini omni multitudini. et ecce ignis egressus
a domino. devoravit holocaustum et adipes que erant
super altare. Quod cum vidissent turbe. lauda
verunt dominum ruentes in facies suas.
X
Arreptis
que nadab et abiu filii aaron turibulis suis.
posuerunt ignem et incensum desuper. offerentes coram
domino ignem alienum quod eis preceptum non erat. Egressusque
que ignis a domino devoravit eos. et mortui sunt co
ram domino. Dixitque moyses ad aaron. Hoc est quod
locutus est dominus. Sanctificabor in his qui appropinquant
mihi. et in conspectu omnis populi glorificabor. Quod audi
ens tacuit aaron. vocatis autem moyses misahele
et elsaphan. filios ozihel patrui aaron. ait ad
eos. Ite et tollite fratres vestros de conspectu sanctuarii.
et asportate extra castra. Confestimque pergentes
tulerunt eos sicut iacebant vestitos tunicis
lineis et eiecerunt foras. ut sibi fuerat imperatum.
Locutusque est moyses ad aaron et ad eleazar atque
ithamar filios eius. Capita vestra nolite nuda
re. et vestimenta vestra nolite scindere. ne forte
moriamini. et super omnem cetum oriatur indigna
tio. Fratres vestri et omnis domus israel. plangant in
cendium quod dominus suscitavit. vos autem non egre
diemini fores tabernaculi. alioquin peribitis. Oleum
quippe sancte unctionis est super vos. Qui fecerunt omnia
iuxta preceptum moysi. Dixit quoque dominus ad aaron. Vi
num et omne quod inebriare potest non bibetis. tu et filii
tui quando intratis tabernaculum testimonii ne mo
riamini. quia preceptum est sempiternum in generationes
vestras. et ut habeatis scientiam discernendi inter sanctum et
prophanum. inter pollutum et mundum. doceatisque fili
os israel omnia legitima mea. que locutus est dominus ad
eos per manum moysi. Locutusque est moyses ad aaron
et ad eleazar atque ithamar filios eius. qui residui
erant. Tollite sacrificium quod remansit de oblatione
domini. et comedite illud absque fermento iuxta al
tare. quia sanctum sanctorum est. Comedetis autem in loco
sancto quod datum est tibi et filiis tuis. de oblationibus
domini. sicut preceptum est mihi. Pectusculum quoque quod obla
tum est. et armum qui separatus est. edetis in loco
mundissimo. tu et filii tui. ac filie tue tecum.
Tibi enim ac liberis tuis reposita sunt de hostiis sa
lutaribus filiorum israel. eo quod armum et pectus et
adipes qui cremantur in altari elevaverunt coram
domino et pertineant ad te et ad filios tuos lege per
petua. sicut precepit dominus. Inter hec hyrcum qui
oblatus fuerat pro peccato. cum quereret moyses. ex
ustum repperit. Iratusque contra eleazar et ithamar
filios aaron. qui remanserant ait. Cur non
comedistis hostiam pro peccato in loco sancto. que sancta sanctorum
est. et data vobis. ut portetis iniquitatem multitudi
nis. et rogetis pro ea in conspectu domini. presertim cum
de sanguine illius non sit illatum intra sancta. et come
dere eam debueritis in sanctuario sicut preceptum est
mihi. Respondit aaron. Oblata est hodie victima
pro peccato. et holocaustum coram domino. mihi autem accidit
quod vides. Quomodo potui comedere eam aut placere
domino in ceremoniis mente lugubri. Quod cum audisset
moyses recepit satisfactionem.
XI
Locutusque est dominus ad mo
ysen et aaron dicens. Dicite filiis israel. Hec sunt
animalia que comedere debetis. de cunctis animantibus
terre. Omne quod habet divisam ungulam et rumi
nat in pecoribus comedetis. Quicquid autem ruminat
quidem et habet ungulam sed non dividit eam. sicut ca
melus et cetera non comedetis illud. et inter inmun
da reputabitis. Chyrogrillus qui ruminat un
gulamque non findit. inmundus est. Lepus quoque
nam et ipse ruminat sed ungulam non dividit. et
sus. qui cum ungulam dividat. non ruminat.
Horum carnibus non vescemini. nec cadavera continge
tis. quia inmunda sunt vobis. Hec sunt que gignuntur
in aquis et vesci licitum est. Omne quod habet pennulas
et squamas tam in mari quam in fluminibus et sta
gnis comedetis. Quicquid autem pennulas et squa
mas non habet eorum que in aquis moventur et vivunt.
abhominabile vobis et execrandum erit. Carnes
eorum non comedetis. et morticina vitabitis. Cun
cta que non habent pennulas et squamas in aquis
polluta erunt. Hec sunt que de avibus comedere
non debetis et vitanda sunt vobis. Aquilam et gri
phen et halietum. milvum ac vulturem iuxta genus
suum. et omne corvini generis in similitudinem
suam. Strutionem et noctuam et larum et accipitrem
iuxta genus suum. Bubonem et mergulum et ibin.
cignum et onocrotalum et porphirionem. erodi
onem et charadrion. iuxta genus suum. upupam
quoque et vespertilionem. Omne de volucribus quod gra
ditur super quattuor pedes abhominabile erit
vobis. Quicquid autem ambulat quidem super quattuor
pedes sed habet longiora retro crura per que salit

non ebriat oblationibus

non sacerdotibus ebriatur

† quare iudei comedunt pisces squamas non alios

super terram comedere debetis. ut est bruchus in genere
suo. et attacus atque ophimachus ac locusta.
singula iuxta genus suum. Quicquid autem de volu
cribus quatuor tantum habet pedes execrabile erit vobis.
Et quicumque morticina eorum tetigerit polluetur
et erit inmundus usque ad vesperum. Et si necesse fu
erit ut portet quippiam horum mortuum. lavabit
vestimenta sua et inmundus erit usque ad solis oc
casum. Omne animal quod habet quidem ungulam sed non di
vidit eam nec ruminat inmundum erit. et quic
quid tetigerit illud contaminabitur. Quod ambulat
super manus ex cunctis animantibus que incedunt
quadrupedia. inmundum erit. Qui tetigerit mor
ticina eorum. polluetur usque ad vesperum. Et qui portave
rit huiuscemodi cadavera lavabit vestimenta sua et
inmundus erit usque ad vesperum. quia omnia hec
inmunda sunt vobis. Hec quoque inter polluta reputa
buntur de his que moventur in terra. Mustela et
mus. et crocodillus. singula iuxta genus suum.
Migale et cameleon. et stellio ac lacerta. et talpa.
omnia hec inmunda sunt. Qui tetigerit morticina eo
rum inmundus erit usque ad vesperum. Et super quod ceci
derit quicquam de morticinis eorum polluetur. tam
vas ligneum et vestimentum quam pelles et cilicia. Et in
quocumque fit opus tinguetur aqua et polluta
erunt usque ad vesperum. et sic postea postea munda
buntur. Vas autem fictile in quod horum quicquam intro ceci
derit polluetur. et ideo frangendum est. Omnis cibus
quem comeditis. si fusa fuerit super eum aqua inmun
dus erit. Et omne liquens quod bibitur de universo
vase inmundum erit. Et quicquid de morticinis huiusce
modi ceciderit super illud inmundum erit. sive cliba
ni sive scitropedes destruentur. et inmundi erunt.
Fontes vero et cisterne et omnis aquarum congregatio
munda erit. Qui morticinum eorum tetigerit pollu
etur. Si ceciderit super sementem. non polluet eam.
Sin autem quispiam aqua sementem perfuderit. et postea
morticinis tacta fuerit. ilico polluetur. Si mortu
um fuerit animal quod licet vobis comedere. qui cadaver
eius tetigerit inmundus erit usque ad vesperum. Et qui co
mederit ex eo quippiam sive portaverit. lavabit ve
stimenta sua. et inmundus erit usque ad vesperum.
Omne quod reptat super terram abhominabile erit vobis.
nec assumetur in cibum. Quicquid super pectus quadru
pes graditur et multos habet pedes sive per hu
mum trahitur non comedetis quia abhominabile est.
Nolite contaminare animas vestras. nec tangatis
quicquam eorum ne inmundi sitis. ego enim sum dominus
deus vester. Sancti estote. quia ego sum sanctus. Ne pol
luatis animas vestras in omni reptili quod movetur in
terra. Ego enim sum dominus. qui eduxi vos de terra

egypti. ut essem vobis in deum. Sancti eritis. quia et
ego sanctus sum. Ista est lex animantium ac volucrum et omnis
anime viventis que movetur in aqua et reptat in terra.
ut differentias noveritis mundi et inmundi. et sciatis
quid comedere et quid respuere debeatis.

XII

De purificatione puerpere

Locutus
est dominus ad moysen dicens. Loquere filiis israel.
et dices ad eos. Mulier si suscepto semine pe
pererit masculum. inmunda erit .vii. diebus iuxta
dies separationis menstrue. Et die octavo circum
cidetur infantulus. ipsa vero .xxx. tribus diebus ma
nebit in sanguine purificationis sue. Omne
sanctum non tanget nec ingredietur sanctuarium. donec
impleantur dies purificationis sue. Sin autem
feminam pepererit. inmunda erit duabus eb
domadibus iuxta ritum fluxus menstrui. et
.lx. ac sex diebus manebit in sanguine purifica
tionis sue. Cumque expleti fuerint dies purifica
tionis sue. pro filio sive pro filia. deferet agnum
anniculum in holocaustum et pullum columbe si
ve turturem pro peccato ad hostium tabernaculi testimo
nii. et tradet sacerdoti. Qui offeret illa coram domino
et rogabit pro ea. et sic mundabitur a profluvio
sanguinis sui. Ista est lex parientis masculum aut fe
minam. Quod si non invenerit manus eius nec potue
rit offerre agnum. sumet duos turtures vel
duos pullos columbe unum in holocaustum et
alterum pro peccato. Orabitque pro ea sacerdos et sic mun
dabitur.

XIII

Locutus est dominus ad moysen dicens. Homo in
cuius carne et cute ortus fuerit diversus color. si
ve pustula. aut quasi lucens quippiam. idest pla
ga lepre. adducetur ad aaron sacerdotem vel ad
unum quemlibet filiorum eius. Qui cum viderit lepram in
cute. et pilos in album mutatos colorem. ipsam
que speciem lepre humiliorem cute. et carne reli
qua. plaga lepre est. et ad arbitrium eius separabitur.
Sin autem lucens candor fuerit in cute nec humi
lior carne reliqua. et pili coloris pristini. re
cludet eum sacerdos septem diebus. et considerabit
die septimo. Et siquidem lepra ultra non cre
verit nec transierit in cute priores termi
nos. rursum includet eum septem diebus aliis
et die .vii. contemplabitur. Si obscurior fuerit
lepra et non creverit in cute. mundabit eum.
quia scabies est. Lavabitque homo vestimenta
sua et mundus erit. Quod si postquam a sacerdote
visus est et redditus munditie iterum lepra creve
rit. adducetur ad eum et inmunditie condem
nabitur. Plaga lepre si fuerit in homine. ad
ducetur ad sacerdotem et videbit eum. Cumque
color albus in cute fuerit et capillorum mu
taverit aspectum. ipsa quoque caro viva appa

ruerit. lepra vetustissima iudicabitur atque
inolita cuti. Contaminabit itaque eum sacerdos
et non recludet: quia perspicue immunditia est. Sin
autem effloruerit discurrens lepra in cute
et operuerit omnem carnem a capite usque ad pe-
des, quicquid sub aspectum oculorum cadit, considerabit
eum sacerdos et teneri lepra mundissima
iudicabit. eo quod omnis in candorem versa sit.
et idcirco homo mundus erit. Quando vero caro vi-
vens in eo apparuerit: tunc sacerdotis iudicio
polluetur. et inter immundos reputabitur. Caro
enim viva si lepra aspergatur: immunda est. Quod
si rursum versa fuerit in alborem et totum hominem
operuerit: considerabit eum sacerdos. et immundum
esse decernet. Caro et cutis in qua ulcus natum est
et sanatum et in loco ulceris cicatrix apparuerit
alba sive subrufa. adducetur homo ad sacerdotem.
Qui cum viderit sacerdos locum lepre humiliorem carne
reliqua et pilos versos in candorem: contamina-
bit eum. plaga enim lepre orta est in ulcere. Quod
si pilus coloris est pristini. et cicatrix sub obscu-
ra et vicina carne non est humilior recludet
eum .vii. diebus. Et si quidem creverit adiudica-
bit eum lepre. sin autem steterit in loco suo. ul-
ceris est cicatrix. et homo mundus erit. Caro et cu-
tis quam ignis exusserit et sanata albam
sive rufam habuerit cicatricem. considerabit eam
sacerdos et ecce versa est in alborem et locus eius re-
liqua cute humilior. contaminabit eum quia
plaga lepre in cicatrice orta est. Quod si pilorum co-
lor non fuerit inmutatus nec humilior plaga
carne reliqua. et ipsa lepre species fuerit subob-
scura. recludet eum septem diebus. et die septi-
mo contemplabitur. si creverit in cute lepra conta-
minabit eum. Sin autem in loco suo candor steterit
non satis clarus. plaga combustionis est. et idcirco
mundabitur quia cicatrix est combusture. Vir si-
ve mulier in cuius capite vel barba germinave-
rit lepra. videbit eam sacerdos. et si quidem hu-
milior fuerit locus carne reliqua. et capil-
lus flavus solitoque subtilior. contaminabit eos
quia lepra capitis ac barbe est. Sin autem vide-
rit et locum macule equalem vicine carni.
et capillum nigrum. recludet eum septem diebus
et in die septimo intuebitur. Si non creverit ma-
cula et capillus sui coloris est et locus plage
carni reliquae equalis. radetur homo absque
loco macule et includetur septem diebus aliis.
et si die septimo visa fuerit stetisse plaga
in loco suo. nec humilior carne reliqua.
mundabit eum. lotisque vestibus mundus

erit. Sin autem post emundationem rursus cre-
verit macula in cute non queret amplius utrum
capillus in flavum colorem sit commutatus. quia aperte
immundus est. Porro si steterit macula et capil-
li nigri fuerint. noverit hominem esse sanatum et
confidenter eum pronuntiet mundum. Vir sive mu-
lier in cuius cute candor apparuerit. intuebitur eos sacer-
dos. si deprehenderit subobscurum alborem lucere
in cute. sciat non esse lepram. sed maculam coloris
candidi et hominem mundum. Vir de cuius capite
capilli fluunt. calvus et mundus est. Et si a
fronte ceciderint pili. recalvaster et mundus
est. Sin autem in calvitio sive in calvatione al-
bus vel rufus color fuerit exortus. et hoc sacer-
dos viderit. condempnabit eum haud dubie lepre
que orta est in calvitio. Quicumque ergo maculatus
fuerit lepra et separatus ad arbitrium sacerdotis. ha-
bebit vestimenta dissuta. caput nudum. os veste
contectum. contaminatum ac sordidum se clama-
bit. Omni tempore quo leprosus est et immundus.
solus habitabit extra castra. Vestis lanea sive
linea que lepram habuerit in stamine atque sub-
tegmine. aut certe pellis vel quicquid ex pelle con-
fectum est si alba vel rufa macula fuerit in-
fecta. lepra reputabitur ostendeturque sacerdo-
ti. Qui consideratam recludet septem diebus.
et die septimo rursum aspiciens si crevisse de-
prehenderit lepra perseverans est. pollutum iudi-
cabit vestimentum et omne in quo fuerit inventa.
et idcirco comburetur flammis. Quod si eam viderit
non crevisse. precipiet et lavabunt id in quo le-
pra est. recludetque illud septem diebus aliis. Et cum
viderit faciem quidem pristinam non recepisse nec
tamen crevisse lepram. immundum iudicabit et ig-
ni comburet eo quod infusa sit in superficie vesti-
menti vel per totum lepra. Si autem obscurior fuerit
locus lepre postquam vestis est lota. abrumpet eum
et a solido dividet. Quod si ultra apparuerit in his
locis que prius immaculata erant lepra vo-
latilis et vaga. debet igne comburi. Si cessa-
verit. lavabit ea que pura sunt secundo. et mun-
da erunt. Ista est lex lepre vestimenti lanei et
linei stamini atque subtegminis omnisque supelle-
ctilis pellicee quomodo mundari debeat vel contami-
nari. Locutusque est dominus ad moysen dicens. Hic est XIIII
ritus leprosi quando mundandus est. Adducetur ad sacer-
dotem. qui egressus e castris. cum invenerit lepram
esse mundatam. precipiet ei qui purificatur ut
offerat pro se duos passeres vivos. Quos ve-
sci licitum est et lignum cedrinum vermiculumque et
hysopum. Et unum e passeribus immolari iube-

bit in vase fictili super aquas viventes. alium
autem vivum cum ligno cedrino et cocco et hysopo
tinguet in sanguine passeris immolati. quo
asperget illum qui mundatur est septies ut iure pur-
getur et dimittet passerem vivum ut in agrum
avolet. Cumque laverit homo vestimenta sua. radet omnes
pilos corporis et lavabitur aqua. purificatusque
ingredietur castra ita dumtaxat ut maneat
extra tabernaculum suum septem diebus et die
septimo radet capillos capitis barbamque et
supercilia ac totius corporis pilos. et lotis rur-
sum vestibus et corpore die octavo assumet
duos agnos immaculatos et ovem anniculam
absque macula. et tres decimas simile in sacri-
ficium que conspersa sit oleo. et seorsum olei sex-
tarium. Cumque sacerdos purificans hominem pu-
rificans statuerit eum et hec omnia coram domino in ho-
stio tabernaculi testimonii. tollet agnum et offe-
ret eum pro delicto oleique sextarium. Et oblatis
ante dominum omnibus immolabit agnum ubi immo-
lari solet hostia pro peccato. et holocaustum idem in lo-
co sancto. Sicut enim pro peccato ita et pro delicto ad sacer-
dotem pertinet. hostia sancta sanctorum est. Assumensque
sacerdos de sanguine hostie que immolata est pro de-
licto ponet super extremum auricule dextre eius
qui mundatur et super pollices manus dextre
et pedis. et de olei sextario mittet in manum su-
am sinistram. tingetque digitum dextrum in eo. et asp-
erget septies contra dominum. Quod autem reliquum est
olei in leva manu fundet super extremum auri-
cule dextre eius qui mundatur et super pollices
manus ac pedis dextri et super sanguinem qui fusus
est pro delicto et super caput eius. rogabitque pro
eo coram domino et faciet sacrificium pro peccato. Tunc im-
molabit holocaustum et ponet illud in altari.
cum libaminibus suis. et homo rite mundabitur. Quod si
pauper est et non potest manus eius invenire que dicta
sunt. sumet agnum pro delicto ad oblationem ut ro-
get pro eo sacerdos. decimamque partem simile conspersi
oleo in sacrificium. et olei sextarium. Duosque tur-
tures sive duos pullos columbe quorum sit unus
pro peccato et alter in holocaustum. offeretque ea die
octavo purificationis sue sacerdoti ad hosti-
um tabernaculi testimonii coram domino. Qui suscipiens
agnum pro delicto et sextarium olei leva-
bit simul. Immolatoque agno de sanguine
eius ponet super extremum auricule dextre illius
qui mundatur et super pollices manus eius ac pe-
dis dextri. Olei vero partem in manum suam sinistram
mittet. in quo tingens digitum dextre manus
asperget septies contra dominum. tangetque extre-

mum dextre auricule illius qui mundatur et pol-
lices manus ac pedis dextri in loco sanguinis
qui effusus est pro delicto. Reliquam autem partem olei
que est in sinistra manu mittet super caput
purificati ut placet pro eo dominum. Et turturem
sive pullum columbe offeret unum pro delicto et
alterum in holocaustum cum libaminibus suis. hoc
est sacrificium leprosi qui habere non potest omnia
in emundationem sui. locutusque est dominus ad mo-
ysen et aaron dicens. Cum ingressi fueritis
terram chanaan quam ego dabo vobis in possessionem.
si fuerit plaga lepre in edibus. ibit cuius est
domus nuntians sacerdoti et dicet. Quasi
plaga lepre videtur mihi esse in domo mea. At
ille precipiet ut efferant universa de domo
prius quam ingrediatur eam. et videat utrum lepra
sit ne immunda fiant omnia que in domo sunt.
Intrabitque postea ut consideret domus lepram.
et cum viderit in parietibus illius quasi vallicu-
las pallore sive rubore deformes. et humi-
liores superficie reliqua. egredietur hostium do-
mus et statim claudet eam septem diebus.
Reversusque die septimo considerabit eam. si in-
venerit crevisse lepram. iubebit erui lapides
in quibus lepra sit. et proici extra civitatem in lo-
co immundo. domum autem ipsam radi intrinsecus
per circuitum. et spargi pulverem rasure extra ur-
bem in loco immundo. lapidesque alios repon-
i pro hiis qui ablati fuerint et luto alio liniri do-
mum. Sin autem postquam eruti sunt lapides et pul-
vis elatus. et alia terra lita. ingressus sacerdos
viderit reversam lepram. et parietes aspersos macu-
lis. lepra est perseverans. et immunda domus.
Quam statim destruent. et lapides eius ac ligna
atque universum pulverem proicient extra oppidum.
in loco immundo. Qui intraverit domum quando clausa
est immundus erit usque ad vesperam. Et qui dormi-
erit in ea et comederit quippiam lavabit vesti-
menta sua. Quod si introiens sacerdos viderit lepram
non crevisse in domo postquam denuo lita est. pu-
rificabit eam reddita sanitate. et in purifica-
tionem ipsius sumet duos passeres lignumque ce-
drinum. et vermiculum atque hysopum. et immo-
lato uno passere. in vase fictili super aquas
vivas. Tollet lignum cedrinum et hysopum et
coccum et passerem vivum. et tinguet omnia in
sanguine passeris immolati atque in aquis vi-
ventibus et asperget domum septies purifica-
bitque eam tam in sanguine passeris quam in aquis
viventibus et in passere vivo. lignoque ce-
drino. et ysopo atque vermiculo. Cumque di-

miserit passerem avolare in agrum libere, orabit
pro domo et iure mundabitur. Ista est lex omnis
leprae et percussurae leprae vestium et domorum ci-
catricis et erumpentium papularum lucentium macu-
lae et in varias species coloribus immutatis, ut pos-
sit sciri quo tempore mundum quid vel immundum
XV
sit. Locutusque est dominus ad Moysen et Aaron di-
cens: Loquimini filiis Israel et dicite eis: Vir
qui patitur fluxum seminis immundus erit. Et
tunc iudicabitur huic vitio subiacere, cum per singula
momenta adhaeserit carni illius atque concreve-
rit foedus humor. Omne stratum in quo dormi-
erit immundum erit, et ubicumque sederit. Si quis
hominum tetigerit lectum eius lavabit vestimenta
sua, et ipse lotus aqua immundus erit usque ad
vesperum. Si sederit ubi ille sederat, et ipse lotus aqua
lavabit vestimenta sua et lotus aqua immun-
dus erit usque ad vesperum. Qui tetigerit carnem eius
lavabit vestimenta sua et ipse lotus aqua im-
mundus erit usque ad vesperum. Si salivam huiuscemodi
homo iecerit super eum qui mundus est, lavabit ve-
stem suam et lotus aqua immundus erit usque ad
vesperum. Sagma super quo sederit immundum erit.
Et quicquid sub eo fuerit qui fluxum seminis pati-
tur pollutum erit usque ad vesperum. Qui portaverit
horum aliquid lavabit vestem suam et ipse lotus aqua
immundus erit usque ad vesperum. Omnis quem te-
tigerit qui talis est non lotis ante manibus lava-
bit vestimenta sua et lotus aqua immundus
erit usque ad vesperum. Vas fictile quod tetigerit con-
fringetur. Vas autem ligneum lavabitur aqua.
Si sanatus fuerit qui huiuscemodi sustinet passionem
numerabit septem dies post emundationem sui et lo-
tis vestibus ac toto corpore in aquis viventibus
erit mundus. Die autem octavo sumet duos tur-
tures aut duos pullos columbae et veniet in
conspectu domini ad ostium tabernaculi testimonii
dabitque eos sacerdoti qui faciet unum pro peccato et
alterum in holocaustum, rogabitque pro eo coram domino
ut emundetur a fluxu seminis sui. Vir
de quo egreditur semen coitus lavabit aqua om-
ne corpus suum et immundus erit usque ad ve-
sperum. Vestem et pellem quam habuerit lavabit aqua
et immunda erit usque ad vesperum. Mulier cum
qua coierit lavabitur aqua et immunda erit
usque ad vesperum. Mulier quae redeunte mense
patitur fluxum sanguinis septem diebus separabitur.
Omnis qui tetigerit eam immundus erit usque
ad vesperum. Et in quo dormierit vel sederit die-
bus separationis suae polluetur. Qui tetigerit lec-
tum eius lavabit vestimenta sua et ipse lotus

de fluxu [illegible]

de menstruatis mulieribus

aqua immundus erit usque ad vesperum. Omne
vas super quo illa sederit quisquis attigerit lava-
bit vestimenta sua et lotus aqua pollutus erit
usque ad vesperum. Si coierit cum ea vir tempore sangui-
nis menstrualis immundus erit septem diebus
et omne stratum in quo dormierit polluetur.
Mulier quae patitur multis diebus fluxum san-
guinis non in tempore menstruali, vel quae post menstruum san-
guinem fluere non cessat, quamdiu huic subia-
cet passioni immunda erit quasi sit in tempore men-
strui. Omne stratum in quo dormierit et vas
in quo sederit pollutum erit. Quicumque tetigerit
eam lavabit vestimenta sua et ipse lotus
aqua immundus erit usque vesperum. Si steterit san-
guis et fluere cessaverit numerabit septem
dies purificationis suae, et octavo die offeret
pro se sacerdoti duos turtures vel duos pullos colum-
bae ad ostium tabernaculi testimonii. Qui unum
faciet pro peccato et alterum in holocaustum, rogabit-
que pro ea coram domino et pro fluxu immunditiae eius.
Docebitis ergo filios Israel ut caveant immun-
ditiam et non moriantur in sordibus suis cum pol-
luerint tabernaculum meum quod est inter eos. Ista
est lex eius qui patitur fluxum seminis et pol-
luitur coitu, et quae menstruis temporibus separatur vel quae
iugi fluit sanguine et hominis qui dormierit cum
illa. Locutusque est dominus ad Moysen post mortem duo- XVI
rum filiorum Aaron quando offerentes ignem alienum in-
terfecti sunt, et praecepit ei dicens: Loquere ad Aa-
ron fratrem tuum ne omni tempore ingrediatur
sanctuarium quod est intra velum coram propitiatorio
quo tegitur archa, ut non moriatur, quia in nube
apparebo super oraculum, nisi haec ante fecerit. Vitu-
lum offeret pro peccato et arietem in holocaustum. Tu-
nica linea vestietur, feminalibus lineis ve-
recundia celabitur, accingetur zona linea, cida-
rim lineam imponet capiti. Haec enim vestimenta sunt
sancta, quibus cunctis cum lotus fuerit induetur.
Suscipietque ab universa multitudine filiorum
Israel duos hircos pro peccato et unum arietem in ho-
locaustum. Cumque obtulerit vitulum et oraverit
pro se et pro domo sua, duos hircos stare faci-
et coram domino in ostio tabernaculi testimo-
nii, mittens super utrumque sortem, unam domino et al-
teram capro emissario. Cuius sors exierit domino
offeret illum pro peccato. Cuius autem in caprum emissa-
rium statuet eum vivum coram domino ut fundat
preces super eo et emittat illum in solitudinem.
His rite celebratis offeret vitulum et rogans
pro se et pro domo sua immolabit eum. Assumptoque
turibulo quod de prunis altaris impleverit

et hauriens manu compositum thimiama in incen-
sum ultra velum intrabit in sancta. ut positis sup-
ra ignem aromatibus nebula eorum et vapor operiat
oraculum quod est super testimonium et non moriatur.
Tollet quoque de sanguine vituli. et asperget digito sep-
ties contra propiciatorium ad orientem. Cumque mactav-
erit hircum pro peccato populi. inferet sanguinem eius intra
velum sicut preceptum est de sanguine vituli. ut
aspergat e regione oraculi et expiet sanctuarium ab
inmundiciis filiorum israel. et a prevaricationibus eorum
cunctisque peccatis. Iuxta hunc ritum faciet taberna-
culo testimonii quod fixum est inter eos in medio sor-
dium habitationis eorum. Nullus hominum sit in taberna-
culo quando pontifex ingreditur sanctuarium. ut roget pro se et
pro domo sua. et pro universo cetu filiorum israel. donec e-
grediatur. Cum autem exierit ad altare quod coram domino est
oret pro se. Et sumptum sanguinem vituli atque hirci
fundet super cornua eius per gyrum. aspergensque digito
septies. expiet et sanctificet illud ab inmundiciis fi-
liorum israel. Postquam emundavit sanctuarium et taberna-
culum et altare tunc offerat hircum viventem. Et po-
sita utraque manu super caput eius confiteatur omnes in-
iquitates filiorum israel. et universa delicta atque pecca-
ta eorum. Que inprecans capiti eius. emittet illum per
hominem paratum in desertum. Cumque portaverit hircus
omnes iniquitates eorum in terram solitariam et dimissus
fuerit in deserto revertetur aaron in tabernaculum testi-
monii. Et depositis vestibus quibus prius indutus erat
cum intraret sanctuarium. relictisque ibi lavabit carnem
suam in loco sancto. indueturque vestimentis suis. Et postquam
egressus obtulerit holocaustum suum ac plebis ro-
gabit tam pro se quam pro populo. et adipem qui oblatus
est pro peccatis adolebit super altare. Ille vero qui dimise-
rit caprum emissarium lavabit vestimenta sua et
corpus aqua. et sic ingredietur in castra. Vitulum autem
et hircum qui pro peccato fuerant immolati. et quorum san-
guis illatus est ut in sanctuario expiatio compleretur.
asportabunt foras castra. et comburent igni tam pel-
les quam carnes eorum et fimum. et quicumque combusserit
ea lavabit vestimenta sua et carnem aqua. et sic
ingredietur in castra. Eritque hoc vobis legitimum sem-
piternum. Mense septimo decima die mensis affli-
getis animas vestras. nullumque facietis opus sive in-
digena sive advena. qui peregrinatur inter vos.
In hac die expiatio erit vestri. atque mundatio.
ab omnibus peccatis vestris coram domino mundabimini.
Sabbatum enim requietionis est. et affligetis animas ve-
stras religione perpetua. Expiabit autem sacerdos
qui unctus fuerit et cuius initiate sunt manus,
ut sacerdotio fungatur pro patre suo. indueturque
stola linea et vestibus sanctis. et expiabit sanc-
tuarium et tabernaculum testimonii atque altare. Sacer-
dotes quoque et universum populum. Eritque hoc vobis le-
gitimum sempiternum. ut oretis pro filiis israel. et pro
cunctis peccatis eorum semel in anno. Fecit igitur sicut preceperat
dominus moysi. Et locutus est dominus ad moysen dicens. XVII
Loquere aaron et filiis eius. et cunctis filiis israel.
et dices ad eos. Iste est sermo quem mandavit
dominus dicens. Homo quilibet de domo israel si oc-
ciderit bovem aut ovem sive capram in castris. vel ex-
tra castra. et non obtulerit ad hostium tabernaculi testi-
monii oblationem domino. sanguinis reus erit. Quasi
sanguinem fuderit. sic peribit de medio populi sui. Ideo
offerre debent sacerdoti filii israel hostias suas. quas occi-
dunt in agro. ut sanctificentur domino. ante hostium taber-
naculi testimonii. et adolebit adipem in odorem
suavitatis domino. et nequaquam ultra immolabunt
hostias suas demonibus. cum quibus fornicati sunt.
Legitimum sempiternum erit illis et posteris eorum.
Et ad ipsos dices. Homo de domo israel et de ad-
venis qui peregrinantur apud vos qui obtulerit
holocaustum sive victimam. et ad hostium taberna-
culi testimonii non adduxerit eam ut offeratur
domino interibit de populo suo. Homo quilibet de do-
mo israel et de advenis qui peregrinantur apud vos.
si comederit sanguinem. obfirmabo faciem meam
contra animam illius et disperdam eam de populo suo. quia
anima carnis in sanguine est. et ego dedi illum vo-
bis ut super altare meo expietis pro animabus vestris. et
sanguis pro anime piaculo sit. Idcirco dixi filiis
israel. Omnis anima ex vobis non comedet sangui-
nem. nec ex advenis qui peregrinantur inter vos.
Homo quicumque de filiis israel et de advenis qui pe-
regrinantur inter vos. si venatione atque aucupio
ceperit feram. vel avem quibus vesci licitum est. fun-
dat sanguinem eius et operiat illum terra. Anima enim omnis
carnis in sanguine est. unde dixi filiis israel. San-
guinem universe carnis non comedetis. quia anima car-
nis in sanguine est. et quicumque comederit illum in-
teribit. Anima que comederit morticinum vel captum a
bestia tam de indigenis quam de advenis. lavabit
vestimenta sua et semet ipsum aqua. et contamina-
tus erit usque ad vesperum. et hoc ordine mundus
fiet. Quod si non laverit vestimenta sua et corpus. por-
tabit iniquitatem suam. Locutusque est dominus ad moysen XVIII
dicens. Loquere filiis israel. et dices ad eos. Ego dominus
deus vester. Iuxta consuetudinem terre egypti in qua ha-
bitastis non facietis. et iuxta morem regionis cha-
naan ad quam ego introducturus sum vos non agetis.
nec in legitimis eorum ambulabitis. Facietisque iu-
dicia mea et precepta servabitis. et ambulabitis in
eis. Ego dominus deus vester. Custodite leges meas atque

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

iudicia que faciens homo uiuet in eis. ego dominus. Omnis
homo ad proximam sanguinis sui non accedet. ut reuelet
turpitudinem eius. Ego dominus. Turpitudinem patris
tui et turpitudinem matris tue non discoperies. Mater tua
est non reuelabis turpitudinem eius. Turpitudinem uxo
ris patris tui non discoperies. turpitudo enim patris tui est.
Turpitudinem sororis tue siue ex patre siue ex
matre que domi uel foris genita est non reue
labis. turpitudinem filie filii tui uel neptis ex fi
lia non reuelabis. quia turpitudo tua est. turpitudinem fi
lie uxoris patris tui quam peperit patri tuo. et
est soror tua non reuelabis. Turpitudinem sororis
patris tui non discoperies. quia caro est patris tui.
turpitudinem sororis matris tue non reuelabis. eo
quod caro sit matris tue. Turpitudinem patrui
non reuelabis. nec accedes ad uxorem eius que tibi af
finitate coniungitur. Turpitudinem nurus tue non
reuelabis. quia uxor filii tui est. nec discoperies
ignominiam eius. turpitudinem uxoris fratris tui non
reuelabis. quia turpitudo fratris tui est. turpitudinem
uxoris tue et filie eius non reuelabis. Filiam filii
eius et filiam filie illius non sumes. ut reueles igno
miniam eius. quia caro illius sunt. et talis coitus incestus
est. Sororem uxoris tue in pelicatum illius non accipi
es nec reuelabis turpitudinem eius. adhuc illa ui
uente. Ad mulierem que patitur menstrua non
accedes. nec reuelabis feditatem eius. Cum uxore
proximi tui non coibis. nec seminis commixtione ma
culaberis. De semine tuo dabis ut consecretur
ydolo moloch. nec pollues nomen dei tui. ego
dominus. Cum masculo non commisceberis coitu femi
neo. quia abhominatio est. Cum omni pecore non
coibis. nec maculaberis cum eo. Mulier non succum
bet iumento. nec miscebitur ei. quia scelus est. Ne
polluamini in omnibus his. quibus contaminate
sunt uniuerse gentes. quas ego eiciam ante con
spectum uestrum. et quibus polluta est terra. cuius ego sce
lera uisitabo ut euomat habitatores suos.
Custodite legitima mea atque iudi
cia. et non faciatis ex omnibus abhominationibus istis.
tam indigena quam colonus. qui peregrinatur apud uos.
Omnes enim execrationes istas fecerunt accole terre
qui fuerunt ante uos. et polluerunt eam. Ca
uete ergo ne et uos similiter euomat cum paria fece
ritis. sicut euomuit gentem que fuit ante
uos. Omnis anima que fecerit de abhominationi
bus his quippiam. peribit de medio populi sui.
Custodite mandata mea. nolite facere que
XIX fecerunt hii qui fuerunt ante uos. et non pollu
amini in eis. ego dominus deus uester. Locutusque est dominus ad
moysen dicens. Loquere ad omnem cetum fi
liorum israel. et dices ad eos. Sancti estote. quia ego sanctus
sum dominus deus uester. Unusquisque matrem et patrem suum
timeat. Sabbata mea custodite. ego dominus deus uester.
Nolite conuerti ad ydola. nec deos conflatiles faci
atis uobis. ego dominus deus uester. Si immolaueritis ho
stiam pacificorum domino. ut sit placabilis eo die.
quo fuerit immolata comedetis eam et die altero.
Quicquid autem residuum fuerit in diem tercium igni com
buretis. Si quis post biduum comederit ex ea profa
nus erit. et impietatis reus. portabit iniquitatem
suam quia sanctum domini polluit. et peribit anima illa de populo
suo. Cum messueris segetes terre tue. non tondebis usque
ad solum superficiem terre nec remanentes spicas col
liges. Neque in uinea tua racemos et grana deciden
tia congregabis. sed pauperibus et peregrinis carpenda di
mittes. ego dominus deus uester. Non facietis furtum.
non mentiemini. nec decipiat unusquisque proximum suum.
non periurabis in nomine meo. nec pollues nomen domini
dei tui. ego dominus. non facies calumpniam proximo tuo.
nec ui opprimes eum. Non morabitur opus mercenarii
tui apud te usque mane. non maledices surdo.
nec coram ceco pones offendiculum. sed timebis
dominum deum tuum. quia ego dominus sum. non facies quod iniquum
est. nec iniuste iudicabis. nec consideres personam
pauperis. nec honores uultum potentis. Iuste iu
dica proximo tuo. non eris criminator. et susur
ro in populis. non stabis contra sanguinem proximi tui.
ego dominus. nec oderis fratrem tuum in corde tuo. sed
publice argue eum. ne habeas super illo peccatum.
non queres ultionem. nec memor eris iniurie ciui
um tuorum. Diliges amicum tuum sicut te ipsum. ego
dominus. leges meas custodite. Iumenta tua non facies
coire cum alterius generis animantibus. Agrum non
seres diuerso semine. Veste que ex duobus texta
est non indueris. Homo si dormierit cum muliere coi
tu seminis que sit ancilla et nobilis et tamen
precio non redempta nec libertate donata. uapula
bunt ambo et non morientur. quia non fuit libera.
pro delicto autem suo offeret domino ad hostium taber
naculi testimonii arietem. orabitque pro eo sacer
dos et pro delicto eius coram domino. et repropitiabitur
ei dimitteturque peccatum. Quando ingressi fueri
tis terram et plantaueritis in ea ligna pomi
fera. auferetis preputia eorum. Poma que ger
minant inmunda erunt uobis. nec edetis
ex eis. Quarto anno omnis fructus eorum sancti
ficabitur. laudabilis domino. Quinto autem anno co
medetis fructus. congregantes poma que
proferunt. Ego dominus deus uester. Non comedetis carnem
cum sanguine. non augurabimini nec obseruabi
tis somnia. neque in rotundum attondetis comam

nec radetis barbam. Et super mortuo non incidetis
carnem vestram. neque figuras aliquas et stigmata
facietis vobis. ego dominus. Ne prostituas filiam tu
am. ne contaminetur terra et impleatur piaculo. Sab
bata mea custodite. et sanctuarium meum metui
te. ego dominus. ne declinetis ad magos nec ab ari
olis aliquid sciscitemini. ut polluamini per eos. ego
dominus deus vester. Coram cano capite consurge et ho
nora personam senis. et time dominum deum tuum.
Ego sum dominus. Si habitaverit advena in terra vestra.
et moratus fuerit inter vos ne exprobretis ei. sed
sit inter vos quasi indigena. et diligetis eum
quasi vosmetipsos. Fuistis enim et vos advene in
terra egypti. ego dominus deus vester. Nolite facere iniquum
aliquid in iudicio. in regula. in pondere. in mensura.
Statera iusta et equa pondera. Iustus modius
equusque sextarius. Ego dominus deus vester. qui eduxi
vos de terra egypti. Custodite omnia precepta
mea. et universa iudicia. et facite ea. ego dominus.
XX Locutusque est dominus ad moysen dicens. hec loqueris
filiis israel. homo de filiis israel et de advenis qui
habitant in israel si quis dederit de semine suo ydo
lo moloch. morte moriatur. populus terre lapidabit e
um. Et ego ponam faciem meam contra illum. succidamque
eum de medio populi sui. eo quod dederit de semine suo
ydolo moloch. et contaminaverit sanctuarium meum ac
polluerit nomen sanctum meum. Quod si negligens populus terre
et quasi parvipendens imperium meum dimiserit hominem
qui dedit de semine suo moloch. nec voluerit eum
occidere. ponam faciem meam super hominem illum et cog
nationem suam. succidamque et ipsum et omnes qui consen
serunt ei. ut fornicaretur cum moloch. de me
dio populi sui. Anima que declinaverit ad magos et ari
olos et fornicata fuerit cum eis. ponam faciem meam
contra eam. et interficiam illam de medio populi sui. Sanctifi
camini et estote sancti. quia ego sanctus sum dominus deus vester.
Custodite precepta mea. et facite ea. ego dominus qui
sanctifico vos. Qui maledixerit patri suo et matri.
morte moriatur. Patri matrique maledixit. sanguis
eius sit super eum. Si mechatus quis fuerit cum uxore
alterius et adulterium perpetraverit cum coniuge proximi sui.
morte moriantur et mechus et adultera. Qui dor
mierit cum noverca sua. et revelaverit ignominiam
patris sui. morte moriantur ambo. sanguis eorum
sit super eos. Si quis dormierit cum nuru sua. uter
que moriantur quia scelus operati sunt. sanguis eorum sit
super eos. Qui dormierit cum masculo coitu femineo.
uterque operati sunt nefas. morte moriantur sanguis
eorum sit super eos. Qui supra uxorem filiam duxerit ma
trem eius. scelus operatus est. vivus ardebit cum eis.
nec permanebit tantum nefas in medio vestri. Qui cum
iumento et pecore coierit morte moriatur. pecus
quoque occidite. Mulier que succubuerit cuilibet
iumento. simul interficietur cum eo. sanguis eorum sit super
eos. Qui acceperit sororem suam filiam patris sui. vel filiam
matris sue. et viderit turpitudinem eius illaque conspe
xerit fratris ignominiam. nefariam rem operati sunt.
occidentur in conspectu populi sui eo quod turpitudinem
suam mutuo revelaverint. et portabunt iniquitatem
suam. Qui coierit cum muliere in fluxu menstruo et
revelaverit turpitudinem eius ipsaque aperuerit fon
tem sanguinis sui. interficientur ambo de medio
populi sui. Turpitudinem matertere et amite tue
non discoopies. Qui hoc fecerit ignominiam carnis
sue nudabit. portabunt ambo iniquitatem suam. Qui
coierit cum uxore patrui vel avunculi sui. et re
velaverit ignominiam cognationis sue. portabunt
ambo peccatum suum absque liberis morientur. Qui
duxerit uxorem fratris sui. rem facit illicitam. turpitudi
nem fratris sui revelavit. absque filiis erunt. Cu
stodite leges meas atque iudicia. et facite ea. ne
et vos evomat terra. quam intraturi estis et habita
turi. Nolite ambulare in legitimis nationum.
quas ego expulsurus sum ante vos. Omnia enim hec
fecerunt. et abhominatus sum eas. Vobis autem loquor.
Possidete terram eorum quam dabo vobis in hereditatem.
terram fluentem lacte et melle. Ego dominus deus vester
qui separavi vos a ceteris populis. Separate ergo et vos iu
mentum mundum ab inmundo et avem mundam ab in
munda. ne polluatis animas vestras. in pecore et in avi
bus. et cunctis que moventur in terra. et que vobis
ostendi esse polluta. Eritis sancti mihi. quia sanctus ego sum
dominus. et separavi vos a ceteris populis. ut essetis mei. Vir
sive mulier in quibus in quibus phitonicus vel divinationis
fuerit spiritus. morte moriantur. lapidibus obruent
eos. sanguis eorum sit super eos. Dixit quoque dominus XXI
ad moysen. Loquere ad sacerdotes filios aaron.
et dices ad eos. Ne contaminetur sacerdos in mortibus
civium suorum. nisi tantum in consanguineis ac propin
quis. id est super patre et matre et filio ac filia. fratre
quoque et sorore virgine que non est nupta viro sed
nec in principe populi sui contaminabitur. Non radent
caput nec barbam. neque in carnibus suis facient in
cisuras. Sancti erunt deo suo. et non pollUent
nomen eius. Incensum enim domini et panes dei sui
offerunt. et ideo sancti erunt. Scortum et vile prosti
bulum non ducent uxorem. nec eam que repudia
ta est a marito. quia consecratus est deo suo et panes
propositionis offert. Sit ergo sanctus. quia et ego sanctus
sum dominus qui sanctifico vos. Sacerdotis filia si de
prehensa fuerit in stupro. et violaverit nomen patris
sui. flammis exuretur. Pontifex id est sacerdos ma

ximus inter fratres suos super cuius caput fusum est unc-
tionis oleum et cuius manus in sacerdotio consecrate sunt.
uestitusque est sanctis uestibus caput suum non dis-
cooperiet uestimenta non scindet et ad omnem mortu-
um non ingredietur omnino. Super patre quoque
suo et matre non contaminabitur nec egredietur
de sanctis ne polluat sanctuarium domini quia oleum sancte
unctionis dei sui super eum est. ego dominus. Virginem
ducet uxorem. uiduam et repudiatam et sordidam
atque meretricem non accipiet sed puellam de populo suo non
commisceat stirpem generis sui uulgo gentis sue quia
ego dominus qui sanctifico eum. Locutusque est dominus ad
moysen dicens. Loquere ad aaron. Homo de semine
tuo per familias qui habuerit maculam non offeret
panes domino deo suo nec accedet ad ministerium
eius. Si cecus fuerit si claudus. uel si paruo uel gran-
di et torto naso. si fracto pede si manu. si gibbus.
si lippus. si albuginem habens in oculo. si iugem sca-
biem. si impetiginem in corpore. uel hyrniosus. Omnis
qui habuerit maculam de semine aaron sacer-
dotis. non accedet offerre hostias domino. nec pa-
nes deo suo. Vescetur tamen panibus qui offeruntur in
sanctuario. ita dumtaxat ut intra uelum non ingrediatur
nec accedat ad altare. quia maculam habet et con-
taminare non debet sanctuarium meum. ego dominus qui
sanctifico eos. Locutus est ergo moyses ad aaron et fi-
lios eius et ad omnem israel cuncta que sibi fuerant
XXII imperata. Locutus quoque est dominus ad moysen dicens.
Loquere ad aaron et ad filios eius ut caueant ab hiis
que sunt consecrata filiorum israel. et non contaminent
nomen sanctificatorum mihi. que ipsi offerunt. ego dominus.
Dic ad eos et ad posteros eorum. Omnis homo qui
accesserit de stirpe uestra. ad ea que consecrata sunt
et que obtulerunt filii israel domino in quo est immundi-
XXI cia. peribit coram domino. ego sum dominus. homo de semi-
ne aaron qui fuerit leprosus. aut patiens fluxum se-
minis. non uescetur de hiis que sanctificata sunt mihi
donec sanetur. Qui tetigerit immundum super mortuo
et ex quo egreditur semen quasi coitus et qui tan-
git reptile et quodlibet immundum cuius tactus est
sordidus. immundus erit usque ad uesperum. et non uesce-
tur hiis que sanctificata sunt. Sed cum lauerit carnem suam
aqua et occubuerit sol. tunc mundatus uescetur de
sanctificatis. quia cibus illius est. Morticinum et captum
a bestia non comedent. nec polluentur in eis. ego sum
dominus. Custodient precepta mea. ut non subiaceant
peccato et moriantur in sanctuario cum polluerint illud.
ego dominus qui sanctifico eos. Omnis alienigena non come-
det de sanctificatis. inquilinus sacerdotis et mercenna-
rius non uescentur ex eis. quem autem sacerdos emerit
et qui uernaculus eius fuerit domus. hii comedent

ex eis. Si filia sacerdotis cuilibet ex populo nupta
fuerit. de hiis que sanctificata sunt et de primiciis
non uescetur. Sin autem uidua uel repudiata et absque
liberis reuersa fuerit ad domum patris sui. sicut pu-
ella consueuerat aletur cibis patris sui. Omnis
alienigena comedendi ex eis non habet potestatem. Qui
comederit de sanctificatis per ignorantiam. addet
quintam partem cum eo quod comedit. et dabit sacerdo-
ti in sanctuarium. nec contaminabunt sanctificata fi-
liorum israel que offerunt domino. ne forte sustineant
iniquitatem delicti sui. cum sanctificata comederint.
ego dominus qui sanctifico eos. Locutus est dominus ad moy-
sen dicens. Loquere ad aaron et ad filios eius et
ad omnes filios israel. dicesque ad eos. homo de domo
israel et de aduenis qui habitant apud uos qui obtule-
rit oblationem suam uel uota soluens uel sponte offerens.
quicquid illud obtulerit in holocaustum domini ut of-
feratur per uos. masculus immaculatus erit. ex bu-
bus et ex ouibus et ex capris. si maculam habuerit.
non offeretis neque erit acceptabile. Homo qui obtule-
rit uictimam pacificorum domino uel uota soluens uel
sponte offerens tam de bubus quam de ouibus. immacu-
latum offeret. ut acceptabile sit. omnis macula non
erit in eo. Si cecum fuerit si fractum si cicatricem ha-
bens. si papulas aut scabiem uel impetiginem. non offe-
retis ea domino. neque adolebitis ex eis super altare
domini. Bouem et ouem aure et cauda amputatis uo-
luntarie offerre potes. uotum autem ex hiis solui
non potest. Omne animal quod uel contritis uel tunsis
uel sectis ablatisque testiculis est. non offeretis domino. et
in terra uestra hoc omnino non faciatis. De manu alie-
nigene non offeretis panes deo uestro. et quic-
quid dare aliud uoluerit. quia corrupta et macu-
lata sunt omnia. non suscipietis ea. Locutusque est dominus ad
moysen dicens. Bos. ouis. et capra. cum genita fu-
erint septem diebus erunt sub ubere matris sue.
Die autem octauo et deinceps offerri poterunt domino.
Siue illa bos siue ouis non immolabuntur una die
cum fetibus suis. Si immolaueritis hostiam pro gratiarum ac-
tione domino ut possit esse placabilis eodem die
comedetis eam. Non remanebit quicquam in ma-
ne alterius diei. ego dominus. Custodite mandata
mea et facite ea. ego dominus. Ne polluatis nomen
meum sanctum. ut sanctificer in medio filiorum israel.
Ego dominus qui sanctifico uos et eduxi de terra
egypti. ut essem uobis in deum. ego dominus. Locutus XXIII
est dominus ad moysen dicens. Loquere filiis israel et
dices ad eos. hee sunt ferie domini quas uocabitis
sanctas. Sex diebus facietis opus. dies septimus
quia sabbati requies est. uocabitur sanctus. Omne
opus non facietis in eo. Sabbatum domini est in cunctis

habitationibus vestris. Hee sunt ergo ferie domini sancte:
quas celebrare debetis temporibus suis. Mense pri-
mo quarta decima die mensis ad vesperum phase domini
est. et quintadecima die mensis huius sollempnitas azi-
morum domini est. Septem diebus azima comedetis. Dies
primus erit vobis celeberrimus sanctusque. omne
opus servile non facietis in eo. sed offeretis sacrificium
in igne domino septem diebus. Dies autem septimus erit
celebrior et sanctior. nullumque opus servile facietis
in eo. Locutusque est dominus ad moysen dicens. Loque-
re filiis israel et dices ad eos. Cum ingressi fueritis terram
quam ego dabo vobis. et messueritis segetem. fe-
retis manipulos spicarum. primicias messis vestre
ad sacerdotem. Qui elevabit fasciculum coram domino.
ut acceptabile sit coram domino pro vobis. Altero die
sabbati et sanctificabit illum. atque in eodem die:
quo manipulus consecratur cedetur agnus inma-
culatus in holocaustum domini. et libamenta offerentur
cum eo. Due decime simile conspersae oleo in incen-
sum domini. odoremque suavissimum. Liba quoque vini
quarta pars hin. Panem et polentam et pultes non
comedetis ex segete: usque ad diem qua offera-
tis ex ea deo vestro. Preceptum est sempiternum in genera-
tionibus cunctisque habitaculis vestris. Numerabi-
tis ergo ab altero die sabbati in quo obtulistis mani-
pulum primiciarum. septem ebdomadas plenas usque
ad alteram diem expletionis ebdomade septi-
me id est quinquaginta dies. et sic offeretis sacrificium domino
novum ex omnibus habitaculis vestris. panes primi-
ciarum duos de duabus decimis simile fermenta-
te: quos coquetis in primicias domini. Offeretisque cum
panibus septem agnos inmaculatos anniculos. et vi-
tulum de armento unum et arietes duos. et erunt
in holocaustum cum libaminibus suis. in odorem suavis-
simum domino. Facietis et hyrcum pro peccato: duosque agnos
anniculos hostias pacificorum. Cumque elevaverit eas
sacerdos cum panibus primiciarum coram domino. cedent
in usum eius. et vocabitis hunc diem celeberrimum
atque sanctissimum. omne opus servile non facietis in
eo. Legitimum sempiternum erit in cunctis habi-
taculis vestris et generationibus vestris. Postquam autem
messueritis segetes terre vestre non secabitis eas
usque ad solum nec remanentes spicas collige-
tis. sed pauperibus et peregrinis dimittetis eas. ego
dominus deus vester. Locutusque est dominus ad moysen
dicens. loquere filiis israel. Mense septimo
prima die mensis erit vobis sabbatum memoria-
le: clangentibus tubis. et vocabitur sanctum. omne
opus servile non facietis in eo. et offeretis ho-
locaustum domino. Locutusque est dominus ad moysen
dicens. Decimo die mensis huius septimi dies

expiationum erit. celeberrimus. et vocabitur
sanctus. Affligetisque animas vestras in eo. et offeretis
holocaustum domino. Omne opus non facietis in eo
tempore diei huius quia dies propitiationis est. ut
propicietur vobis dominus deus vester. Omnis anima
que afflicta non fuerit die hoc. peribit de populis
suis. Et que operis quippiam fecerit delebo eam de
populo suo. nichil ergo operis facietis in eo. Legitimum
sempiternum erit vobis in cunctis generationibus
et habitationibus vestris. Sabbatum requietionis est. af-
fligetis animas vestras. Die nono mensis a vespere
usque ad vesperum celebrabitis sabbata vestra. Et locutus
est dominus ad moysen dicens. Loquere filiis israel. A quin-
to decimo die huius mensis septimi erunt ferie taber-
naculorum septem diebus domino. Dies primus voca-
bitur celeberrimus atque sanctissimus. Omne
opus servile non facietis in eo. et septem diebus offe-
retis holocausta domino. Dies quoque octavus erit
celeberrimus atque sanctissimus. et offeretis holocau-
stum domino. Est enim cetus atque collecte. omne opus
servile non facietis in eo. Hee sunt ferie domini. quas
vocabitis celeberrimas et sanctissimas. offeretisque
in eis oblationes domino. holocausta et libamenta iu-
xta ritum uniuscuiusque diei. exceptis sabbatis domini do-
nisque vestris et que offeretis ex voto vel que spon-
te tribuetis domino. A quintodecimo ergo die mensis
septimi. quando congregaveritis omnes fructus ter-
re vestre. celebrabitis ferias domini septem diebus.
Die primo et die octavo erit sabbatum id est requies.
Sumetisque vobis die primo fructus arboris
pulcherrime spatulasque palmarum et ramos ligni
densarum frondium et salices de torrente et le-
tabimini coram domino deo vestro. celebrabitisque sol-
lempnitatem eius septem diebus per annum. legitimum
sempiternum erit in generationibus vestris. Mense septi-
mo festa celebrabitis. et habitabitis in umbracu-
lis septem diebus. omnis qui de genere est israel. manebit
in tabernaculis. ut discant posteri vestri quod in taberna-
culis habitare fecerim filios israel cum educerem
eos de terra egypti. ego dominus deus vester. Locutusque
est moyses super sollempnitatibus domini ad filios israel.
Et locutus est dominus ad moysen dicens. Precipe filiis XXIIII
israel. ut afferant tibi oleum de olivis purissimum.
ac lucidum ad concinnandas lucernas iugiter extra
velum testimonii in tabernaculo federis. Ponetque
eas aaron a vespere usque mane coram domino cultu
rituque sempiterno in generationibus vestris. Super can-
delabrum mundissimum ponentur semper in con-
spectu domini. Accipies quoque similam et coques ex
ea duodecim panes. qui singuli habebunt duas
decimas. Quorum senos altrinsecus super mensam

purissimā coram dn̄o statues ⁊ pones sup̄
eas thus lucidissimū. ut sit panis in monimtū
oblōnis dn̄o. P̄ singula sabbata mutabunt̄
coram dn̄o suscepti a filiis isrl̄ federe sempi
t'no. Eruntq; aaron ⁊ filioꝝ ei' ut comedant
eos in loco sancto. q'a scm̄ scōꝝ est. de sacrificiis
dn̄i iure ꝑpetuo. Ecce aūt egressus filius mu
lieris isrlitis quē peperat de uiro egyptio in
ter filios isrl̄. iurgatusq; est in castris cū uiro
isrlita. Cūq; plasphemasset dn̄i nom̄ ⁊ ma
ledixisset ei. adductus ē ad moysen. Vocaba
tur aūt mat' ei' salomith. filia dabri de tribu
dan. Miseruntq; eū in carcerē. donec nossent
quid iuberet dn̄s. Q' locut' ē ad moysen dicēs.
Educ plasphemū ext' castra. ⁊ ponant om̄s
qui audierunt manus suas sup caput ei'. ⁊ la
pidet eū uniuersus p̄p̄ls. ⁊ ad filios isrl̄ loque
ris. Homo qui maledixerit deo suo portabit pc̄m
suū. ⁊ qui plasphemauit nom̄ dn̄i morte
moriatur. Lapidibus opp̄met eū om̄is multitu
do p̄p̄li. siue ille ciuis seu ꝑegrinus fuit. qui
plasphemauerit nom̄ dn̄i. morte moriat'.
Q' ꝑcusserit ⁊ occiderit hoīem. morte moriat'.
Q' ꝑcusserit aīal. reddat uicariū. i. aīam ꝓ aīa.
Qui irrogauerit maculā cuilibet ciuiū suoꝝ.
sic' fecit sic fiet ei. Fracturā ꝓ fractura. oculū
ꝓ oculo. dentem ꝓ dente restituet. Quale in
flixerit maculam. talem sustinere cogetur. Q
ꝑcusserit iumentū. reddet aliud. Q ꝑcusserit
hoīem. punietur. Equū iudiciū int' uos sit.
siue ꝑegrinus siue ciuis peccauit. q'a ego sū
dn̄s deus uŕ. Locutusq; ē moyses ad filios isrl̄. et
eduxerunt eū qui plasphemauat extra castra
ac lapidibus oppresserunt. Feceruntq; filii isrl̄ sic'
p̄ceperat dn̄s moysi. Locutusq; ē dn̄s ad moysē
in monte synai dicens. Loq're filiis isrl̄. ⁊ dices
ad eos. Quando ingressi fueritis t'ram quā
ego dabo uobis. sabbatizet sabbm̄ dn̄o. Sex ān
nis seres agrū tuū. ⁊ sex ānis putabis ui
neā tuā colligesq; fructus eius. Septimo
aūt āno sabbatū erit t're requietionis dn̄i.
agrū non seres. ⁊ uineā n̄ putabis. Que sp̄o
te gignet humus non metes. ⁊ uuas p̄mi
tiarū tuarū nō colliges q'si uindemiā. an
nus eīm requietionis t're est. s; erunt uobis
in cibū. t' ⁊ seruo tuo ⁊ ancille tue ⁊ m'cena
rio tuo ⁊ aduene qui ꝑegrinant' apud te. Iumē
tis tuis ⁊ pecoribus om̄a que nascunt' p̄be
bunt cibū. Numerabis quoq; t' septem ebdo
madas ānoꝝ. i. septē septies que simul faci
unt annos. xl. ix. ⁊ clangos bucina mēse

no ꝑco plasphemie

De homicidio ꝑ ꝑco talionis iudicio

CXXV

De anno iubileo

septimo decima die m̄sis ꝓpiciationis tempe
in uniu'sa t'ra ura. Sanctificabisq; annū qui
quagesimū ⁊ uocabis remissionē cunctis ha
bitatoribus t're tue. Ipse ē eīm iubeleus. reuert'
homo ad possessionē suam. ⁊ unusquisq; rediet
ad familiam p̄stinā. q'a iubeleus est. ⁊ quinqua
gesim' annus. Non seretis neq; metetis. spon
te in agro nascentia. ⁊ p̄mitias uindemie n̄
colligetis. ob sc̄ificationē iubelei. s; statim obla
ta comedetis. Anno iubelei redient om̄s ad pos
sessiones suas. Quando uendes quippiam ciui
tuo. ul' emes ab eo non contristes fr̄em tuū. sed
iuxta nūm annoꝝ iubelei emes ab eo ⁊ iuxta
supputationē frugū uendet t'. Quanto plus an
ni remanserit p' iubeleū tanto crescet ⁊ p̄ciū.
Et q̄nto minus temporis numeraueris tanto minoris
⁊ emptio constabit. Tempus eīm frugū uendet
t'. Nolite affligere contribules uros. s; timeat unus
quisq; dm̄ suū. q'a ego dn̄s deus uŕ. Facite pre
cepta mea ⁊ iudicia custodite. ⁊ implete ea ut
habitare possitis in t'ra absq; ullo pauore. ⁊ gig
nat uobis humus fructus suos quibus uescamini
usq; ad saturitatem. nulli' impetū formidantes.
Qd si dixeritis quid comedem' āno septimo si n̄
seuimus neq; collegerim' fruges nr̄as. Dabo
b̄ndictionē meam uob āno sexto ⁊ faciet fruc
tus triū ānoꝝ. Seretisq; anno octauo ⁊ come
detis ueteres fruges usq; ad nonū ānū. donec
noua nascant' edetis uetera. Terra quoq; n̄ uen
detur in ꝑpetuū. q'a mea ē ⁊ uos aduene ⁊ coloni
mei estis. Vn̄ ⁊ cuncta regio possessionis ure
sub redemptionis condicione uendet'. Si atte
nuat' fr̄ tuus uendiderit possessiunculā suā.
⁊ uoluerit ꝓpinquus ei' p' redimere qd' ille
uendiderat. Sin aūt n̄ habuerit ꝓximū. ⁊ ip̄e p̄
ciū ad redimendū. potuerit inuenire. computabū
tur fructus ex eo tempore quo uendidit. ⁊ qd'
reliquū est reddet emptori. sicq; recipiet pos
sessionē suam. Qd si n̄ inuenerit manꝰ ei' ut
reddat p̄ciū. habebit emptor q' emat usq; ad
ānū iubeleū. In ip̄o eīm om̄is uenditio re
dit ad dn̄m. ⁊ ad possessorem p̄stinū. Q' uen
diderit domū int' urbis muros. habebit li
centiā redimendi donec unꝰ impleat' ānus. Si
n̄ redemerit ⁊ anni circulus fuerit euolutus.
emptor possidebit eā. ⁊ posteri ei' in ꝑpetuū.
⁊ redimi n̄ poterit etiā in iubeleo. Sin aūt in
uilla fuerit domus. que muros n̄ h̄t. agroꝝ
iure uendet'. Si aūt redempta n̄ fuerit in iu
beleo reuertetur ad dn̄m. Edes leuitaꝝ que
in urbibus sunt. semꝑ possunt redimi. Si redemp

+ Usura et frumenti

re non fuerint in iubeleo revertentur ad dominos. quia domus urbium levitarum pro possessionibus sunt inter filios israhel. Suburbana autem eorum non venient. quia possessio sempiterna est. Si attenuatus fuerit frater tuus et infirmus manu et susceperis eum quasi advenam et peregrinum. et vixerit tecum. ne accipias usuras ab eo. nec amplius quam dedisti. time deum tuum. ut vivere possit frater tuus apud te. Pecuniam tuam non dabis ei ad usuram. et frugum superabundantiam non exiges. Ego dominus deus vester. qui eduxi vos de terra egypti ut darem vobis terram chanaan. ut essem vester deus. Si paupertate compulsus vendiderit se tibi frater tuus. non eum opprimes servitute famulorum. sed quasi mercennarius et colonus erit. usque ad annum iubeleum. Operabitur apud te. et postea egredietur cum liberis suis. et revertetur ad cognationem et ad possessionem patrum suorum. Mei enim servi sunt. et ego eduxi eos de terra egypti. Non veneant condicione servorum. nec affligas eum per potentiam sed metuito dominum tuum. Servus et ancilla sint vobis de nationibus que in circuitu vestro sunt. et de advenis qui peregrinantur apud vos. vel qui ex hiis nati fuerint in terra vestra. hos habebitis famulos et hereditario iure transmittetis ad posteros ac possidebitis in eternum. fratres autem vestros filios israhel ne opprimatis per potentiam. Si invaluerit apud vos manus advene atque peregrini et attenuatus frater tuus vendiderit se ei aut cuiquam de stirpe eius. post venditionem potest redimi. Qui voluerit ex fratribus suis redimet eum. et patruus et patruelis. et consanguineus et affinis. Sin autem et ipse potuerit. redimet se. supputatis duntaxat annis a tempore venditionis sue usque ad annum iubeleum. et pecunia qua venditus fuerat iuxta annorum numerum. et rationem mercennarii supputata. Si plures fuerint anni qui remanent usque ad iubeleum secundum hos reddet et pretium. Si pauci ponent rationem cum eo iuxta annorum numerum. et reddet emptori quod reliquum est annorum. quibus ante fuerit mercedibus imputatis. non affliget eum violenter in conspectu tuo. Quod si per hec redimi non potuerit. anno iubeleo egredietur cum liberis suis. Mei enim sunt servi filii israhel. quos eduxi de terra egypti. ego dominus deus vester.

CXXVI Non facietis vobis idolum et sculptile. nec titulos erigetis. nec insignem lapidem ponetis in terra vestra ut adoretis eum. ego enim sum dominus deus vester. Custodite sabbata mea. et pavete ad sanctuarium meum. ego dominus. Si in preceptis meis ambulaveritis. et mandata mea custodieritis et feceritis ea. dabo vobis pluvias temporibus suis. et terra gignet germen suum. et pomis arbores replebuntur. Apprehendet messium tritura vindemiam. et vindemia occupabit sementem. Et comedetis panem vestrum in saturitate. et absque pavore habitabitis in terra vestra. Dabo pacem in finibus vestris. dormietis. et non erit qui exterreat. Auferam malas bestias. et gladius non transibit terminos vestros. Persequimini inimicos vestros. et corruent coram vobis. Persequentur quinque de vestris centum alienos. et centum ex vobis decem milia. Cadent inimici vestri in conspectu vestro gladio. Respiciam vos. et crescere faciam. multiplicamini. et firmabo pactum meum vobiscum. Comedetis vetustissima veterum. et vetera novis supervenientibus proicietis. ponam tabernaculum meum in medio vestri. et non abiciet vos anima mea. Ambulabo inter vos. et ero vester deus. vosque eritis populus meus. ego dominus deus vester qui eduxi vos de terra egypti. ne serviretis eis. et qui confregi catenas cervicum vestrarum. ut incederetis erecti. Quod si non audieritis me. nec feceritis omnia mandata mea. si spreveritis leges meas. et iudicia mea contempseritis. ut non faciatis ea. que a me constituta sunt. et ad irritum perducatis pactum meum. ego quoque hec faciam vobis. Visitabo vos velociter in egestate et ardore. qui conficiat oculos vestros. et consumat animas vestras. Frustra seretis sementem. que ab hostibus devorabitur. ponam faciem meam contra vos. et corruetis coram hostibus vestris. et subiciemini hiis qui oderunt vos. Fugietis nemine persequente. Sin autem nec sic obedieritis mihi. addam correptiones vestras septuplum. propter peccata vestra. et conteram superbiam duritie vestre. daboque vobis celum desuper sicut ferrum. et terram eneam. consumetur incassum labor vester. Non proferet terra germen. nec arbores poma prebebunt. Si ambulaveritis ex adverso mihi. nec volueritis audire me. addam plagas vestras usque in septuplum propter peccata vestra. Emittamque in vos bestias agri que consumant vos. et pecora vestra. et ad paucitatem cuncta redigant. desertque fiant vie vestre. Quod si nec sic volueritis recipere disciplinam. sed ambulaveritis ex adverso mihi. ego quoque contra vos adversus incedam. et percutiam vos septies propter peccata vestra. Inducamque super vos gladium ultorem federis mei. Cumque confugeritis in urbes. mittam pestilentiam in medio vestri. et trademini in hostium manibus. Postquam confregero baculum panis vestri. ita ut decem mulieres in uno clibano coquant panes. et reddant eos ad pondus. et comedetis et non saturabimini. Sin autem nec per hec audieritis me. sed ambulaveritis contra me. et ego incedam contra vos in furore contrario. Et corripiam vos septem plagis propter peccata vestra. ita ut comedatis carnes filiorum vestrorum et filiarum vestrarum. Destruam excelsa vestra. et simulachra confringam. Cadetis inter ruinas ydolorum vestrorum. et abhominabitur vos anima mea. in tantum ut urbes vestras re-

+ de pestilencia

+ XXXVII

Donat [illegible]

Langarius [illegible]

rigam in solitudinem. et deserta faciam sanctua-
ria vestra. nec recipiam ultra odorem suavissimum.
Disperdamque terram vestram et stupebunt super ea ini-
mici vestri. cum habitatores illius fuerint. Vos
autem dispergam in gentes. et evaginabo post vos gla-
dium. eritque terra vestra deserta et civitates dirute.
Tunc placebunt terre sabbata sua cunctis diebus so-
litudinis sue. quando fueritis in terra hostili. Sabbatiza-
bit et requiescet in sabbatis solitudinis sue. eo quod
non requievit in sabbatis vestris quando habitabatis in ea.
Et qui de vobis remanserint. dabo pavorem in
cordibus eorum in regionibus hostium. terrebit eos so-
nitus folii volantis. et ita fugient quasi gladium.
cadent nullo sequente. et corruent singuli super
fratres suos. quasi bella fugientes. nemo vestrum ini-
micis audebit resistere. peribitis inter gentes. et ho-
stilis vos terra consumet. Quod si et de his aliqui
remanserint. tabescent in iniquitatibus suis. in terra
inimicorum suorum. et propter peccata patrum suorum et sua
affligentur. donec confiteantur iniquitates suas
et maiorum suorum recordentur quibus prevaricati
sunt in me: et ambulaverunt ex adverso mihi. Et am-
bulabo igitur et ego contra eos et inducam illos in
terram hostilem. donec erubescat incircumcisa
mens eorum. Tunc orabunt pro impietatibus suis. et
recordabor federis mei. quod pepigi cum abraham et y- (margin: federe dei)
saac et iacob. terre quoque memor ero que cum
relicta fuerit ab eis complacebit sibi in sabbatis
suis patiens solitudinem propter illos. Ipsi vero roga-
bunt pro peccatis suis. eo quod abiecerint iudicia mea.
et leges meas despexerint. Et tamen etiam cum essent in terra
hostili. non penitus abieci eos. neque sic despexi
ut consumerentur et irritum facerem pactum meum cum
eis. Ego enim sum dominus deus eorum. Et recordabor fe-
deris mei pristini quando eduxi eos de terra egypti.
in conspectu gentium ut essem deus eorum. ego dominus deus.
Hec sunt precepta atque iudicia et leges quas dedit
dominus inter se et inter filios israel. in monte synai. per

XXVII

manum moysi. Locutusque est dominus ad moysen. Lo-
quere filiis israel. et dices ad eos. homo qui votum fe- (margin: devoto dius)
cerit. et spoponderit deo animam suam. sub estimati-
one dabit pretium. si fuerit masculus a vicesimo
anno usque ad sexagesimum annum. dabit .l. siclos
argenti ad mensuram sanctuarii. si mulier .xxx. A quin-
to autem anno usque ad vicesimum masculus da-
bit .xx. syclos. femina .x. Ab uno mense usque
ad annum quintum. pro masculo dabuntur quinque sy-
cli. pro femina tres. Sexagenarius et ultra mas-
culus dabit quindecim syclos. femina .x. Si
pauper fuerit et estimationem reddere non valebit.
stabit coram sacerdote. et quantum ille estimaverit
et viderit eum posse reddere tantum dabit. Animal
autem quod immolari potest domino si quis voverit sanctum
erit. et mutari non poterit. id est nec melius malo
nec peius bono. Quod si mutaverit. et ipsum quod mu-
tatum est consecratum erit domino. Animal autem immun-
dum quod immolari domino non potest si quis vove-
rit. adducetur ante sacerdotem. Qui diiudi-
cans utrum bonum an malum sit. statuet pretium.
Quod si dare voluerit is qui offert. addet super
estimationem quintam partem. Homo si voverit do-
mum suam et sanctificaverit domino. considerabit
eam sacerdos utrum bona an mala sit. et iuxta
pretium quod ab eo fuerit constitutum venundabitur.
Sin autem ille qui voverat voluerit redimere eam.
dabit quintam partem estimationis supra et habebit
domum. Quod si agrum possessionis sue voverit et
consecraverit domino. iuxta mensuram sementis esti-
mabitur pretium. Si .xxx. modiis hordei seritur
terra. .l. syclis vendetur argenti. Si statim ab an-
no incipientis iubelei voverit agrum. quanto vale-
re potest tanto estimabitur. Si autem post aliquantum tem-
poris supputabit sacerdos pecuniam iuxta annorum
qui reliqui sunt numerum usque ad iubeleum. et
detrahetur ex pretio. Quod si voluerit redimere agrum.
ille qui voverat. addet quintam partem estimate pe-
cunie et possidebit eum. Sin autem noluerit redi-
mere sed alteri cuilibet fuerit venundatus. ultra eum
qui voverat redimere non poterit. quia cum iubelei
venerit dies. sanctificatus erit domino. et posses-
sio consecrata ad ius pertinet sacerdotum. Si ager emptus
est. et non de possessione maiorum sanctificatus fue-
rit domino. supputabit sacerdos iuxta annorum nu-
merum usque ad iubeleum pretium. et dabit qui illum
voverat eum domino. In iubeleo autem revertetur ad
priorem dominum qui vendiderat eum et habuerat
in sorte possessionis sue. Omnis estimatio sy-
clo sanctuarii ponderabitur. Syclus .xx. obu-
los habet. Primogenita que ad dominum pertinent. ne-
mo sanctificare poterit et vovere. sive bos si-
ve ovis fuerit. domini sunt. Quod si immundum est animal.
redimet qui obtulit iuxta estimationem
suam. et addet quintam partem pretii. Si redimere
noluerit. vendetur alteri quantocumque fuerit ab te
estimatum. Omne quod domino consecratur. sive ho-
mo fuerit sive animal. sive ager. non vendetur nec
redimi poterit. Quicquid semel fuerit consecratum.
sanctum sanctorum erit domino. et omnis consecratio que
offertur ab homine. non redimetur sed morte mo-
rietur. Omnes decime terre sive de gregibus.
sive de pomis arborum domini sunt. et illi sanctifi-
cantur. Si quis autem voluerit redimere deci-

no decimas

mas suas addet quintam partem earum. omnium de
cimarum. boues et oues. et capre que sub pasto
ris uirga transeunt. quicquid decimum uenerit sancti
ficabitur domino. non eligetur nec bonum nec ma
lum. nec altero commutabitur. Si quis mutauerit.
et quod mutatum est et pro quo mutatum est sancti
ficabitur domino. et non redimetur. hec sunt precepta
que mandauit dominus per manum moysi ad filios
israel in monte synai. Explicit leuiticus.

Incipiunt capitula libri numeri.

De leuitis numerandis. De castris constituen
dis. Progenies aaron. Leuite obsequio aaron
dati. Leuitas pro primogenitis israel datos. Nu
merus leuitarum. Consideratio primogenitorum. Re
demptio primogenitorum per leuitas. De ministerio filio
rum gad. Leuitas a .xx.v. annis usque ad quinqua
gesimum ministrare. De ministerio filiorum gerson.
De ministerio filiorum merari. Vbi leprosi de castris
eiciuntur. De peccati negligentie. Primitias sa
cerdotum esse. De zelotypis. Qui uotum uouit
castitatis israel. Vbi dominus iubet quomodo benedicent
filii. Principes uehicula offerentes. Munera prin
cipum. Are dedicatio. De candelabro. De puri
ficatione leuitarum. De primogenitis. Leuite or
dinatio. A quo tempore etatis et usque quo leui
te in tabernaculo deseruiunt. De pasca. De immun
dis qui pasca celebrare non potuerunt. Quomodo pro
moueantur. De tubis ad moysen. Profectio
prima a monte synai. Cognato suo moyses
persuasit secum suadet. Vbi murmurat populus et
igne combussus peruritur. Desideria carnium et pe
ponum et ceparum. De manna. Moyses ad dominum pro
carnibus. De septuaginta senioribus qui accepe
runt de spiritu eius. Maria et aaron aduersum moy
sen murmurant. Vbi misit moyses consi
derare terram. yde bono et malo. Moyses satis
facit pro populo. Vbi murmurauit synagoga aduer
sus deum. et uindictam suspenderit commutatio
quod in heremo morituri essent a .xx. annis et
supra. Vbi moriuntur qui terre detraxerant
exploratores. Vbi populus montem ascendere pro
hibetur ad amalech. Desperatio sacrificiorum.
De principis conspersionum. Synagoga si nolens
peccauerit. De peccato superbie. De eo qui colle
git ligna sabbato. De chore dathan et abi
ron et ceteris. De arulis et thuribulis. De uir
gis que floruerunt. Dominus ad aaron de sacer
dotio et leuitis. De primitiis sacerdotum que sunt
ex oblationibus populi. De sacerdotis et leuitis nichil
debere agere. Decimas debere agere dare le
uitis ex decimis suis. De purificatione
aque aspersionis et mortuum tangentibus per ma
tutis et aqua aspersionis. Maria defuncta. De
aqua contradictionis. Vbi non est nisi transi
re ad fines edom. Vbi aaron moritur. Vbi
populus ob chananeum deuouit. De serpente
eneo. Vbi dominus aquam de puteo dedit filiis
israel et de cantico quod est super eum datum. Populus israel
pugnauit contra regem moab et seon. De
balach et balaam. De asina locuta. Vbi
populus fornicatur. Fineës et adulteros interfecit.
Numerus leuitarum. Quibus terra diuidi iube
tur. De numero filiorum leui. Vbi filie sal
pha per hereditate moysen uiri appellant. De
successionibus hereditatis. Vbi moyses asce
dere in monte iubetur. Vbi iesus a domino de
stinatur. De sacrificiis agnorum. Sacrificium
sabbati. Sacrificium neomenie. Sacrificium pasche.
Sacrificium nouorum pentecosten. Sacrificium men
sis septimi. Sacrificiis tabernaculorum in mense septi
mo. De uoto complendo.

Incipit liber numeri.

LOCVTVSque est dominus ad moysen in de
serto synai in tabernaculo federis prima die
mensis secundi. anno altero egressionis eorum de e
gypto dicens. Tollite summam uniuerse congre
gationis filiorum israel. per cognationes et do
mos suas. Et nomina singulorum quicquid sexus
est masculini. a uicesimo anno et supra
omnium uirorum fortium ex israel. et numer
abis eos per turmas suas. tu et aaron.
Eruntque uobiscum principes tribuum ac domorum in cogna
tionibus suis. quorum ista sunt nomina. De ruben e
lisur filius sedeur. De symeon salamihel. filius suri
saddai. De iuda naason filius aminadab. De ysa
char nathanahel. filius suar. De zabulon heliab
filius helon. Filiorum autem ioseph de effraim elisama
filius ammiud. De manasse gamaliel filius phada
sur. De beniamin abidan filius gedeonis. De dan
ahyeser filius amisaddai. De aser phegiehel fi
lius achran. De gad eliasaph filius duhel. De nep
talim ahyra filius enan. hii nobilissimi princi
pes multitudinis. per tribus et cognationes suas. et
capita exercitus israel. quos tulerunt moyses et a
aron cum omni uulgi multitudine. et congrega
uerunt primo die mensis secundi. recensentes eos
per cognationes suas et per domos ac familias et ca
pita. ac nomina singulorum. a .xx. anno et supra. sicut
preceperat dominus moysi. numeratique sunt in deserto
synai. De ruben primogenito israelis. per generationes
et familias ac domos suas. et nomina singulorum omne
quod sexus est masculini a .xx. anno et supra pro